

GAZETA **Z**
GRODZISKA
i okolic

01/ (250)

2024

ISSN 1234-5296

GAZETA
BEZPŁATNA

GRODZISKIE MIASTECZKO
WE WSPOMNIENIACH ILEXA BELLERA

AKTUALNOŚCI

Grodziskie miasteczko
we wspomnieniach
Ilexa Bellera

3-5

Wspomnienie o Emilu Policie -
malarzu i artyście pochodzącym
z naszych stron

6

Inwestycje w skrócie -
podsumowanie
roku 2023

7-10

Z życia PGK

11

Zapraszamy na lodowisko

12

Z życia Rady Gminy

13

Złóż wniosek o zwrot podatku
akcyzowego

13

Raport z zimowego utrzymania
dróg w naszej gminie

14

Raport z prac
poscaleniowych

14

GOPS rozpoczął przyjmowanie
nowych wniosków
o dodatek osłonowy

15

ZUS informuje, że od 1 lutego

można składać wnioski o
świadczenie 800 plus

Pomoc i poradnictwo
psychologiczne
w GOPS - ie

Z życia policji

ABC bezpiecznych ferii

Bezpieczeństwo Publiczne -
wybrane zagadnienia

18-21

Co nowego w Programie
„Czyste Powietrze”

22-23

Tłusty czwartek przed
nami - kilka słów o historii
słodkiej tradycji

24-25

Kilka słów o zdrowiu

25-27

Noworoczne spotkanie
opłatkowe strażaków
za nami

28

XV Powiatowy Przegląd
Kolęd i Pastoralek Osób
z Niepełnosprawnością

29

Uczestnicy ŚDS
na balu karnawałowym
w Sarzynie

29

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Wizyta przygotowawcza
projektu Erasmus+
w Hiszpanii

15

16

17

Złóż wniosek o Stypendium
Wójta - masz czas
do 20 lutego

30

30

Jasełka w szkołach
to tradycja

31

Odwiedziny dzieci
w ŚDS

32

Projekt RaP STEAM
otrzymał dotację
z Unii Europejskiej

32

Wieczór teatralny
o sile miłości

33

KULTURA

Nasze zespoły na Przeglądzie
Widowisk Kolędniczych
w Kolbuszowej

34

Hej kolęda, kolęda

34

Gmina w świątecznej
szacie

35

GRODZISKIE HISTORIE

Z kart historii - Wspomnienia
Sybiraka

36-37

OGŁOSZENIA

38-39

Kochana Babciu, Dogi Dziadku!

Z okazji Waszego święta pragniemy

życzyć Wam wszystkiego

co najlepsze i najpiękniejsze.

Przede wszystkim dobrego zdrowia,

radości i jak najmniej smutków.

Jednocześnie dziękujemy

za Waszą troskę, ciepło i miłość

okazywaną nam każdego dnia.

Grodziskie miasteczko we wspomnieniach Ilexa Bellera

„Dla mnie Grodzisko - Miasteczko - to korzenie mojej rodziny, wszyscy o nazwiskach Beller, w Ameryce, Austrii, Izraelu i we Francji pochodzą z Grodziska. Faszyści niemieccy zniszczyli żydowskie życie, które trwało ponad 500 lat”.

Ilex Chaim Beller

Ilex Chaim Beller urodził się 6 marca 1914 roku w Grodzisku - Miasteczku, żydowskim sztetlu, gdzie spędził swoje dzieciństwo. Oprócz publicznej szkoły polskiej uczęszczał do szkoły żydowskiej - cheder. Naukę kontynuował w hebrajskiej szkole w Przemyślu. W wieku 14 lat wyjechał z Grodziska w poszukiwaniu pracy. Przez „zieloną granicę” przedostał się do Czechosłowacji, a następnie dotarł do Belgii, gdzie dołączył do swoich krewnych. Tam rozpoczął naukę zawodu szlifierza diamentów. W 1929 roku zaczął się światowy kryzys ekonomiczny i pracownice diamentów zostały zamknięte. Aby przeżyć, Ilex podejmował różne prace dorywcze. W 1931 roku przyjechał do Paryża. W 1936 roku podczas wojny domowej w Hiszpanii zaciągnął się do Brygad Międzynarodowych, aby walczyć z faszyzmem. Został ranny w bitwie pod Teruel. W 1937 roku powrócił do Paryża i pracował jako kuśnier. Rok później ożenił się z żydowską emigrantką z Polski, Cesią Perla. Kiedy w 1939 roku wybuchła druga wojna światowa, zaciągnął się jako ochotnik do armii francuskiej. 22 maja 1940 roku w

bitwie nad rzeką Somme został ranny. Za udział w wojnie został odznaczony Krzyżem Wojennym oraz Medalem Wojskowym. Po zawieszeniu broni udał się do Carcassonne, gdzie pracował jako kuśnier. Gdy w 1942 roku Niemcy zajęli „wolną strefę”, zbiegł do Szwajcarii, gdzie był internowany w obozie pracy. Do Paryża powrócił w 1944 roku. Pracował jako kuśnier do 1970 roku. Po przejściu na emeryturę, wolny od obowiązków zawodowych, pragnął opowiedzieć synom poprzez słowo i obraz o swoim dzieciństwie spędzonym w Grodzisku. Zawsze marzył o malarstwie, więc zaczął realizować się jako amator, odnosząc przy tym sukces artystyczny. Jego obrazy prezentowano m.in. w Centrum Kultury Marais w Paryżu i w Galerii Sztuk Pięknych w Brukseli. Są unikatowym źródłem wiedzy na temat wielokulturowości Grodziska i jego mieszkańców. W Grodzisku, w okresie międzywojennym społeczność żydowska żyła w zgodzie i harmonii z katolikami. Była jedną z najliczniejszych diaspor po Łańcucie, Leżajsku i Żolyni. Malując obrazy Beller chciał zachować w pamięci przyszłych pokoleń wspomnienia z dzieciństwa, miejsce w którym przyszedł na świat i w którym dorastał. Jego obrazy to nasze dziedzictwo i historia, która jak się okazuje jest wciąż żywa w pamięci wielu naszych mieszkańców. To bezcenna pa-

miątka dla nas współcześnie żyjących grodziszczan. To kim jesteśmy obecnie, gdzie żyjemy, jak się rozwijamy to zasługa naszych pokoleń i ludzi którzy żyli przed nami bez względu na narodowość i kulturę i wyznanie. Nasz pamięć o przodkach nie będzie pełna jeżeli będziemy pomijać społeczność żydowską, która na tych ziemiach odcisnęła swój ślad.

Ilex Beller, być może nieświadomy tego, jakie znaczenie będą miały w przyszłości jego obrazy staje się dzisiaj dla nas współczesnych ambasadorem grodziskiej kultury i historii. Oprócz takich znakomitych postaci wywodzących się z naszej grodziskiej ziemi jak m.in. prof. dr hab. Franciszek Leja, prof. dr hab. Stanisław Grodziski, prof. dr hab. Wojciech Burszta i siostra Aniela Siwy, Ilex Beller zajmuje swoje godne miejsce. Grodzisko dzięki takim ludziom znane jest na całym świecie.

Po 55 - u latach od wyjazdu z Grodziska „za chlebem” Ilex Beller powrócił na rodzinną ziemię w 1983 roku. Była to pierwsza podróż sentymentalna, której jak twierdził towarzyszyły duże emocje. Następnie w 1997 roku odbył drugą, nostalgiczną podróż do swojego miejsca urodzenia. Owocem tej podróży jest film dokumentalno - biograficzny w reżyserii Jacka Gąsiorowskiego pt. „Miasteczko”, w którym Ilex Beller spotyka się z mieszkańcami

א שיינער ווינטער-טאג

Grodziska i wspominają jego dzieje.

Jeszcze przed jego śmiercią, w 2001 roku Stowarzyszenie „Ziemia Grodziska” dostrzegając ogromne znaczenie twórczości Bellera dla zachowania tożsamości kulturowej potomnym, poprosiło go o wyrażenie zgody na wydanie w przyszłości albumu zawierającego i opisującego jego prace malarskie. Beller udzielił wtedy takiej zgody. Minęło ponad 20 lat od tego wydarzenia i sprawa wydania albumu powróciła. Stowarzyszenie wspólnie z Ośrodkiem Kultury w Grodzisku Dolnym, wsparciem i pomocą historyka Bogumiła Pempusia i jego córek Magdaleny Pempuś - Gaidach i Eweliny Pempuś - Janas podjęło się opracowania i wydania w formie ilustrowanego albumu publikacji o życiu społeczności żydowskiej w Grodzisku – Miasteczku w okresie międzywojennym. Pani dyrektor Ośrodka Kultury Katarzyna Mach - Wawraszek będąca jednocześnie koordynatorką tego przedsięwzięcia wspomina, że proces wydania publikacji był bardzo czasochłonny i wymagający. Wiele pracy zespół poświęcił odszukaniu spadkobierców Ilexa, którzy obecnie mieszkają na stałe we Francji, w celu uzyskania prawa do wykorzystania obrazów. Obie córki p. Bogumiła Pempusia podjęły się przetłumaczenia tekstów Ilexa Bellera z j. francuskiego na j. polski i z j. polskiego na j. angielski. Towarzyszyły również w kontaktach ze spadkobiercami. Bez ich pomocy niemożliwym byłoby wydanie tego albumu. Pan Bogumił Pempuś, niegdyś nauczyciel historii w grodziskiej szkole był z kolei nieocenionym źródłem wiedzy o Ilexie. Znał go osobiście i przez wiele lat od 1984 roku utrzymywał kontakty z Bellerem. Pisali do siebie listy, korespondowali. Otrzymał od niego jako pierwszy dwa albumy, które po latach stały się źródłem opracowania obecnego wydania. Pan Bogumił Pempuś w oparciu o teksty i obrazy zawarte w tych dwóch albumach wydanych w języku francuskim: „Ils ont tué mon village”(1981) oraz „La vie du Shtetl”(1986), opracował publikację, w której znajdują się wybrane teksty zredagowane w języku polskim po przełożeniu z języka francuskiego przez Magdalenę Pempuś - Gaidach, a następnie przetłumaczone na język angielski przez Ewelinę Pempuś - Janas. Wydawnictwo to pozostanie materialnym śladem dwukulturowości historii ziemi grodziskiej nie tylko dla nas ale również dla przyszłych pokoleń. Publikacja stanowi dorobek wspomniałego artysty i jednocześnie jest obrazem historii dla potomnych. Ilex Beller zmarł 15 lipca 2005 roku w wieku 91 lat. Spoczął na cmentarzu Montparnasse w Paryżu. Zostawił nam poprzez swoje obrazy coś pięknego i wzruszającego - połączenie wielokulturowości polsko - żydowskiej w Grodzisku, którego nie powinniśmy się wstydić, a przyjąć i przekazywać następnym pokoleniom.

Wydanie było możliwe dzięki dofinansowaniu z budżetu Województwa Podkarpackiego. Na ten cel stowarzysze-

nie otrzymało dofinansowanie w kwocie 21 600,00 zł. W ramach projektu powstał bogato ilustrowany 92 - stronicowy album w twardej oprawie, w nakładzie 700 sztuk. Albumy dostępne są w każdej bibliotece na terenie naszej gminy, również tych szkolnych. Zachęcamy mieszkańców do zapoznania się z ich treścią. Dla jednych będzie to droga wspomnień z przeszłości, dla drugih wspinała lekcja historii.

Wydaniu albumu towarzyszyła seria spotkań zorganizowanych z mieszkańcami naszej gminy. Promocja albumu miała miejsce w siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Grodzisku Dolnym, w Dziennym Domu Pomocy w Grodzisku Dolnym, w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym, w Zespole Szkół im. prof. Franciszka Lejki w Grodzisku Górnym oraz w Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym, w którym 28 grudnia w sali widowiskowej miało miejsce spotkanie podsumowujące wydanie albumu. Wśród zaproszonych gości byli m.in. p. Jacek Chmura Wójt Gminy Grodzisko Dolne, p. Bogumił Pempuś i jego córki Magdalena i Ewelina, którzy pracowali w projekcie na rzecz Stowarzyszenia „Ziemia Grodziska”, prof. dr hab. Wacław Wierzbieniec z Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz p. Damian Drag Dyrektor Wojewódzkiego Domu Kultury. Zaproszeni goście wspominali życie, zwyczaje i sąsiedzkie relacje grodziskich Żydów z mieszkańcami. P. Bogumił Pempuś wspominał, że w całym Grodzisku podczas II wojny światowej mieszkańcy udzielili wielu Żydom schronienia. Grodzisko ma wielkie zasługi z tego powodu i powinno być dumne z tej historii. Prof. Wacław Wierzbieniec dodał, że Grodziszczanie do dziś potrafią wskazać miejsca, w których w czasie wojny ich sąsiedzi ukrywali Żydów. Jak wskazywał trudno dziś policzyć ilu osobom w ten sposób pomogli, ale na tle innych miejscowości Grodzisko wyróżnia się pozytywnie. Nie bali się tego czynić, ponieważ od wielu lat była to gmina wielokulturowa. Polacy z Żydami żyli w zgodzie i pomagali sobie. Sam wspominał o uratowaniu jego kuzyna Andrzeja Kormana, którego matka z domu Wierzbieniec była narodowości polskiej, a ojciec Żydem. Ojciec wypędzony za San zostawił żonę w ciąży po polskiej stronie. Znalazła ona w Grodzisku rodzinę, która przechowała jej syna w czasie wojny i dzięki temu uratowała mu życie.

W okresie przed wojną Miasteczko zamieszkiwało ponad 80 rodzin żydowskich. Tylko nieliczne przeżyły Holocaust. Matka Ilexa - Tobelle - zmarła w getcie w Rzeszowie w 1942 roku, choć w samym Grodzisku Niemcy również zabijali Żydów. Jak wspominał Bogumił Pempuś - o Żydach wiele opowiadała mu matka. W Grodzisku było gminne więzienie, do którego Niemcy przywozili Żydów z Grodziska i okolicznych miejscowości.

Jak dodała córka Ewelina w wielu domach Grodziszczanie żyli tematami przeszłości o Żydach. Nawet dzisiaj ludzie są wciąż ciekawi gdzie była synagoga, gdzie dom rabina, gdzie kto mieszkał i czym się zajmował. Bogumił Pempuś dodał, że Miasteczko w okresie międzywojennym za sprawą Żydów było swego rodzaju centrum handlowym regionu. Można było tutaj kupić produkty rolne, artykuły przemysłowe, ale także egzotyczne towary kolonialne. Dzięki swoim kontaktom i współpracy z innymi ośrodkami grodziscy Żydzi zajmujący się handlem byli w stanie sprostać wielu potrzebom nie tylko naszej lokalnej społeczności. Ponad 300 - tu letnia wspólna historia Żydów i Polaków w Grodzisku została przerwana przez wojnę. Z pewnością nie mogli się z tym pogodzi ówcześni żyjący. Ludzie, którzy wspólnie przeżywali narodziny i śmierć bliskich, wspólnie pracowali i bawili się, musieli bez zgody pogodzić się z losem, jaki ich spotkał. Do tej historii warto wracać i temu służy album „Grodziskie miasteczko we wspomnieniach Ilexa Bellera”. Dzisiaj staje się on kolejnym świadkiem historii życia Żydów grodziskich poza cmentarzem żydowskim znajdującym się w Miasteczku. I chociaż nie ma już synagogi, domu rabina, żydowskiej szkoły, żydowskich zakładów rzemieślniczych i żydowskich domów, to dzięki albumowi mają szansę przetrwać w pamięci kolejnych pokoleń. Zachęcając do lektury albumu przedstawiamy Państwu kilka fragmentów wspomnień w nim zawartych. Mamy nadzieję, że staną się one zachętą do pogłębionego studium refleksji nad naszą wspólną grodziską historią Polaków i Żydów.

Z albumu...

„Dom rodzinny był piękny i duży, zbudowany z okrągłych, drewnianych belek. Wzniesiony przez pradziadka, mieścił dwie rodziny. Od strony ogrodu mieszkali w nim rodzice Ilexa Bellera z dziećmi, a od strony ulicy jego brat z rodziną. Po sąsiedzku mieszkali wujkowie i kuzyni. Pokolenie Aarona Yehudy Bellera (dziadek Ilexa Bellera) było liczne. On sam sprowadzony był do Grodziska przez hrabiego Potockiego z zachodu i był jednym z pierwszych

mieszkańców miasteczka. Zajmował się eksploatacją lasów, zbudował młyn i gospody. Znał kilka języków obcych. Jego grób zachował się na cmentarzu żydowskim w Grodzisku”.

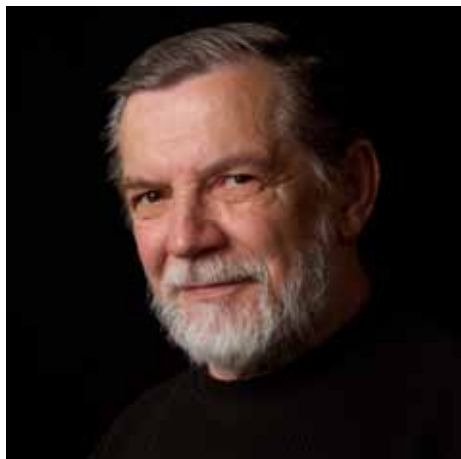

„Na wzniesieniu znajdowała się piękna, wysoka, drewniana synagoga z dwoma rzędami okien o małych, kwadratowych szybach. Dach pokryty blachą błyszczał w słońcu. Na piętrze znajdował się balkon przeznaczony dla kobiet. Główna sala była bogato zdobiona i oświetlona wielkimi miedzianymi żyrandolami. Welurowe zasłony ozdobione były haftami wykonanymi przez młode dziewczyny z miasteczka. Na suficie widniały motywy roślin i zwierząt symbolizujące dwanaście pokoleń Izraela. Lew, który reprezentował pokolenie Jehudy spoglądał na zgromadzonych w świątyni jakby ludzkimi oczami. Ilex Beller wspomina, że przez całe życie gdy zamknął oczy, pamiętał oczy Iwa z grodziskiej synagogi. Synagoga otwierana była tylko w piątek wieczór, w szabat oraz w święta. Obok synagogi stał drewniany Dom Modlitewny, otwarty przez cały tydzień w dzień i w noc”.

„Wesele w miasteczku - wszyscy uczestniczyli w tym wydarzeniu. Każdy pomagał dziecku pochodzącemu z biednej rodziny, aby biorąc ślub nie czuło się gorzej. Na weselu córki Milecha - bogatego handlarza miały miejsca różne ciekawe zwyczaje: wykupywanie panny młodej za butelkę wódki, ceremonia w synagodze pod baldachimem (chałupą), panna młoda rozbijająca kieliszek na szczęście, orkiestra przygrywająca do tańca”.

Wspomnienie o Emilu Policie - malarzu i artyście pochodzącym z naszych stron

W dniu 04 stycznia w wieku 83 lat zmarł wybitny artysta i malarz Emil Polit pochodzący z terenu naszej gminy, z miejscowości Zmysłówka. Urodził się 11 października 1940 roku. W latach 1954 – 1959 uczęszczał do Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu. Studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na wydziale malarstwa i grafiki. Uczeń i wychowanek wybitnego polskiego malarza, reprezentującego nurt dwudziestowiecznego koloryzmu Wacława Taranczewskiego. Po ukończeniu studiów zamieszkał w Rzeszowie, gdzie zawodowo był nauczycielem rysunku i malarstwa w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych. Od 1966 roku był członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków, a w latach 1989 – 1991 pełnił funkcję prezesa rzeszowskiego okręgu Związku Polskich Artystów Plastyków. Aktywnie uczestniczył w wystawach malarstwa na szczeblu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Brał także udział w wystawach połączonych z aukcjami dzieł sztuki na cele charytatywne takimi jak: Aukcje Polskiego Malarstwa Współczesnego w Nowym Jorku, Aukcje Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta Bliźniemu Swemu, gdzie w 2002 r. został wyróżniony honorową statuetką towarzystwa, a także w aukcjach dzieł sztuki organizowanych przez Caritas diecezji rze-

szowskiej.

W roku 1996 otrzymał nagrodę Miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury, za wybitne osiągnięcia artystyczne w dziedzinie malarstwa. Był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Przemyślu. W 2003 został wyróżniony przez Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej nagrodą indywidualną II stopnia za szczególny wkład w rozwój edukacji artystycznej w Polsce.

Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego w Przemyślu, Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie, oraz kolekcjach instytucji i osób prywatnych w Polsce, USA, Watykanie, Włoszech, Belgii, Danii, Niemczech, Francji, Szwajcarii, Austrii i Kanadzie.

Ważnym segmentem w twórczości Emila Polita było malarstwo o tematyce sakralnej. W jego dorobku artystycznym znajduje się pięć realizacji Drogi Krzyżowej, polichromia w Katedrze Rzeszowskiej, oraz wiele obrazów o tematyce religijnej w kościołach w Rzeszowie, Matysówce, Trzebownisku, Nowej Dębie, Soninie, Rogóźnie, Łące oraz Łukawcu.

Tak o malarstwie zmarłego artysty wypowiedział się znawca sztuki Jacek Kawalek: „*Malarstwo Emila Polita ignoruje degrengoladę oficjalnej sztuki początków XXI stulecia i zapowiada*

sztukę nową i czystą, dopiero formującą się. Neo - neoromantyzm jego postawy twórczej bierze się stąd, że świadomie i konsekwentnie chroni i pielęgnuje to zagadkowe „coś”. Co daje się ogarnąć jedynie jako emanacja jakiegoś ponadczasowego tchnienia, gwałtownego wichru, obecnego w sztuce nazwanej romantyczną. Obraz, barwa, kolor, materia malarska - stanowią dla Polita synonimy tego samego zjawiska. Rysunek jest tożsamy z kolorem, a kolor z rysunkiem. Koloryt jest formą i jednocześnie najgłębszą treścią dzieła malarskiego”. Jednym z niezwykłych aspektów twórczości artysty jest globalny zasięg jego sztuki. Urodzony z naturalnym darem przekładania złożoności ludzkich doświadczeń na płótno jego twórczość zyskała międzynarodowe uznanie, zapewniając mu na stałe miejsce wśród najslynniejszych malarzy świata. Emil Polit był nie tylko malarzem. W środowisku uważano go również za gawędziarza, którego narracje rozwijały się przy każdym pociągnięciu pędzla. Jego twórczość wyróżniała umiejętność łączenia tradycji z rzemiosłem i sztuką. Pośmiertnie został odznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej p. Andrzeja Dudę Złotym Krzyżem Zasługi za działalność artystyczną.

INWESTYCJE W SKRÓCIE - podsumowanie roku 2023

Początek nowego roku to niewątpliwie dobry czas na podsumowania, a także snucie nowych planów na przyszłość. Dla naszej gminy ubiegły rok był bogaty w różnego rodzaju inwestycje i przedsięwzięcia. Udało nam się zrealizować wiele ważnych zadań, które służyć będą wszystkim mieszkańcom naszej gminy przez kolejne lata. Rok 2023 był również początkiem kilku inwestycji, które będą kontynuowane w obecnym roku. Większość z nich to inwestycje wielomilionowe, o strategicznym znaczeniu dla naszego życia. Dotyczą budowy dróg, kanalizacji oraz przebudowy, modernizacji i budowy nowych obiektów użyteczności publicznej. W bieżącym roku będziemy kontynuować dalsze przebudowy dróg powiatowych i chcemy rozpocząć budowę od podstaw nowego żłobka przy urzędzie gminy, które zapewni opiekę i pobyt dla co najmniej 39 dzieci. To inwestycja wyczekiwana od lat przez mieszkańców naszej gminy, szczególnie rodziców.

Rok 2023 był bardzo ważny pod względem realizowanych przez gminę inwestycji. Zapraszamy do zapoznania się z wybranymi, w naszej ocenie zasługującymi na uwagę, zrealizowanymi projektami.

Nowa odsłona parku podworskiego za urzędem gminy

Wartość zadania - 1 100 000,00 zł

Podział środków:

- Środki unijne - **800 000,00 zł**
- Wkład własny gminy (środki pochodzące z premii za szczepienia) - **300 000,00 zł**

Inwestycja zakończona

Przebudowaliśmy wspólnie z Powiatem Leżajskim drogę powiatową nr 1259R na odcinku od Ronda w Grodzisku Górnym do Orendy w Grodzisku Dolnym

Wartość zadania - 17 278 823,13 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - **7 326 294,00 zł**
- Lasy Państwowe - **2 200 000,00 zł**
- Powiat Leżajski - **3 876 264,57 zł**
- Gmina Grodzisko Dolne - **3 876 264,57 zł**

Inwestycja zakończona

**Rozpoczęliśmy rozbudowę
Remizy OSP w Grodzisku Górnym
i Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego
w Laszczynach**

Wartość zadania - 5 019 699,41 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz „Polski Ład” - Program Inwestycji Strategicznych - **4 000 000,00 zł**
- Wkład własny gminy - **1 019 699,41 zł**

Inwestycja w trakcie realizacji

**Wybudowaliśmy nowy chodnik wraz z wyniesio-
nym przejściem dla pieszych oraz położyliśmy
nową warstwę ścieralną na odcinku drogi
powiatowej nr 1273R w Grodzisku Nowym**

Wartość zadania - 3 172 262,43 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych - **3 013 649,31 zł**
- Powiat Leżajski - **79 306,56 zł**
- Gmina Grodzisko Dolne - **79 306,56 zł**

Inwestycja zakończona

**Rozpoczęliśmy przebudowę drogi powiatowej
relacji Grodzisko Dolne - Chałupki Dębniańskie**

Wartość zadania - 8 784 090,94 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych - **6 000 000,00 zł**
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - **2 454 177,40 zł**, środki na budowę ciągu pieszo - rowerowego
- Powiat Leżajski - **166 456,77 zł**
- Gmina Grodzisko Dolne - **166 456,77 zł**

Inwestycja w trakcie realizacji

**Zamontowaliśmy mierniki powietrza
i tablice informacyjne monitorujące
stan jakości powietrza w całej gminie**

Wartość zadania - 119 709,00 zł

Podział środków:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - **106 860,00 zł**
- Wkład własny gminy - **12 849,00 zł**

Inwestycja zakończona

**Zamontowaliśmy wyświetlacze prędkości
i wybudowaliśmy Miasteczko ruchu drogowego**

Wartość zadania - 710 298,29 zł

Podział środków:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - **435 795,05 zł**,
- Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka - **100 000, 00 zł**
- Pozostałe środki - wkład własny gminy

Inwestycja zakończona

**Wyremontowaliśmy wiszący most
w Chodaczowie**

Wartość zadania - 680 845,94 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - **408 508,00 zł**
- Wkład własny gminy - **272 337,94 zł**

Inwestycja zakończona

Prowadzimy prace remontowo - budowlane przy Zespole Szkół w w Grodzisku Dolnym, Zespole Szkół w Grodzisku Górnym i Szkole Podstawowej w Chodaczowie wraz z budową pięciu instalacji fotowoltaicznych

Wartość zadania - 2 710 895,78 zł

Podział środków:

- Rządowy Program Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych - **2 500 000,00 zł**
- Wkład własny gminy - **210 895,78 zł**

Inwestycje w trakcie realizacji

Trwa rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chodaczowie.

Budowa łącznika sieci kanalizacyjnej pomiędzy oczyszczalniami zakończona

Wartość zadania - 8 534 741 38 zł

Podział środków:

- Rządowy Fundusz Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych - **6 645 000,00 zł**
- Wkład własny gminy i budżetu państwa - **1 889 741,38 zł**

Inwestycja w trakcie realizacji

Rozbudowujemy sieć kanalizacyjną w kierunku Opalenisk

Wartość zadania - 3 849 049,07 zł

Rozbudowa realizowana jest ze 100% dofinansowania ze środków pochodzących z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020

Inwestycja w trakcie realizacji

Z życia Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Grodzisku Dolnym

Jedziesz oddać śmieci na PSZOK - zabierz ze sobą kartę

Z początkiem roku rusza nowy system ewidencji i monitorowania ilości i rodzaju odbieranych odpadów komunalnych w PSZOK-u. Uruchomienie systemu związane jest z obowiązkami gmin w zakresie zwiększenia kontroli przestrzegania zasad związanych z obiegiem odpadów komunalnych. Obecne zasady powodują, że system nie jest do końca szczelny. Wykorzystują to firmy prowadzące działalność budowlaną, usługową, osoby które do tej pory nie złożyły deklaracji śmieciowych i oddają odpady komunalne „na dziko”, nie płacąc opłat z tego tytułu. Gmina ponosi ujemne konsekwencje takiego stanu rzeczy. Na PSZOK-u znajdują się odpady, które wskazują, że pochodzą z działalności gospodarczej. Niektórzy mieszkańcy posługując się innymi osobami unikają ponoszenia kosztów opłat za śmieci, które wytwarzają. Wprowadzenie systemu elektronicznej weryfikacji mieszkańca podczas oddawa-

nia śmieci w punkcie spowoduje, że ilości i rodzaje śmieci będą stale monitorowane przez pracowników na indywidualnym koncie mieszkańca. System pokaże, czy oddawane przez niego śmieci w punkcie mieszczą się w granicach wytwarzania przez gospodarstwo domowe, czy są to śmieci z gospodarstwa domowego, czy wytworzone

w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Do tej pory ta weryfikacja była trudna. Karta będzie również zawierała informacje, czy mieszkaniec reguluje opłaty za śmieci. Karty otrzymają wszyscy mieszkańcy wraz z rachunkami za śmieci na rok 2024.

Raport z rozbudowy sieci kanalizacyjnej

W dniu 12 stycznia odbył się odbiór robót związanych z budową sieci kanalizacji sanitarnej w Opaleniskach. W ramach umowy wykonawca wybudował 6,6 km sieci kanalizacyjnej i 2 przepompownie ścieków. Obecnie jesteśmy na etapie kompletowania dokumentacji potrzebnej do uzyskania pozwolenia na użytkowanie wybudowanej sieci ze strony Powiatowego Nadzoru Budowlanego w Leżajsku. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji będzie można przyłączać się do kanalizacji. Przewidywany termin uzyskania pozwolenia na użytkowanie to marzec, jak tylko spółka uzyska powyższą zgodę poinformujemy mieszkańców. W tej chwili Wykonawca wykonuje

prace związane z budową sieci kanalizacyjnej w Zmysłówce – Wesola. Mieszkańców działek na których wykonywana jest lub będzie kanalizacja, a którzy nie mają pewności co do przebiegu sieci przez ich działkę zapraszamy do siedziby spółki, kontakt pod numerem 17 243 64 66 od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 - 15.00, lub bezpośrednio na budowie z Wykonawcą.

W nawiązaniu do informacji z ostatniego wydania Gazety Grodzkiej dotyczącej zabezpieczania wodomierzy przed zamarznięciem, w dalszym ciągu mamy liczne zgłoszenia o zamarzniętych wodomierzach. Prosimy pamiętać, że to Państwo powinni zabezpieczyć wodomierz, a w przypad-

ku awarii wodomierza jego koszt zakupu i wymiany ponosi właściciel budynku.

Marek Ordyczyński

Zapraszamy na lodowisko

Wszystkich amatorów zimowego szaleństwa na lodzie zapraszamy na nasze lodowisko. 13 stycznia rozpoczęliśmy kolejny sezon dobrej zabawy na lodzie. Cieszymy się bardzo, że nasze dzieci w okresie ferii zimowych mogą, pozostając na miejscu korzystać z zimowych atrakcji, które zapewnia gmina infrastruktura. W połączeniu z półkoloniami zimowymi organizowanymi wspólnie z Zespołem Szkół w Grodzisku Dolnym mamy nadzieję, że będzie to dla naszych dzieci czas wypełniony dobrą zabawą, uśmiechem i radością. Zachęcamy do aktywności fizycznej, oraz interakcji z rówieśnikami. Kochane dzieci odłóżcie na chwile telefony, tablety i komputery i spotkajmy się wspólnie na lodowisku, nawet codziennie.

Teraz kilka informacji praktycznych.

Lodowisko czynnej jest codziennie w godzinach: 9.30 - 21.00. W ramach tego czasu organizator przewiduje osiem godzinnych wejść na lodowisko, pomiędzy którymi znajdują się 30 - to minutowe przerwy techniczne na poprawę tafli. Aby skorzystać z jazdy należy zarezerwować wejście na lodowisko. Można zrobić to na dwa sposoby. Pierwszy i podstawowy, który gwarantuje 100% wejścia to internetowy system rezerwacji miejsc. Znajduje się on na głównej stronie urzędu gminy w „komunikatach”. Drugi sposób to bezpośrednia wizyta w wypożyczalni łyżew na lodowisku. Tam można ustnie zgłosić obsłudze, która wypożycza łyżwy chęć jazdy na lodowisku.

Ważne! Grupy zorganizowane ze szkół w celu rezerwacji jazdy powinny w pierwszej kolejności zadzwonić do wypożyczalni łyżew w celu ustalenia terminu jazdy swoich uczestników. **Telefon do wypożyczalni 17 24 36 102 czynny od 9.00 do 20.00.** Dla tych grup przewidujemy wejścia od godziny 9.30 do max. 14.00. Grupa zorganizowana w tym przedziale czasowym ma pierwszeństwo wejścia na lodowisko.

Każdy kto zarezerwował jazdę na lodowisku, bez względu czy jest to osoba indywidualna, czy grupa zorganizowana, aby wejść na płytę lodowiska musi otrzymać w wypożyczalni łyżew karnet wejścia. To plastikowa karta, którą należy przekazać obsłudze przy bramce na lodowisku. Bez tej karty obsługa nie wpuści osoby na płytę.

Przy tej okazji przypominamy wszystkim łyżwiarzom o podstawowych zasadach bezpieczeństwa. Jazda na łyżwach zaliczana jest do sportów ekstremalnych i bardzo ważne jest zachowanie ostrożności w poruszaniu się po lodzie. Jesteśmy odpowiedzialni za siebie oraz innych uczestników. Szanujmy siebie nawzajem i uważajmy na siebie.

Korzystając z lodowiska:

- 1) nie używamy łyżew do jazdy szybkiej (panczeny), kijów, krążków hokejowych i innych przedmiotów mogących wyrządzić szkodę,
- 2) nie rzucamy kawałkami lodu i śniegiem w inne osoby,
- 3) nie siadamy na bandach okalających płytę lodowiska,
- 4) nie chodzimy po płycie lodowiska w obuwii własnym, za wyjątkiem konieczności prowadzenia akcji ratowniczej i udzielenia pierwszej pomocy uczestnikowi,
- 5) nie jeździmy z plecakami, z drugą osobą na rękach, na barkach lub w chustach,
- 6) nie potrącamy, nie podcinamy, nie wykonujemy skoków i gwałtownych hamowań,
- 7) nie jeździmy „pod prąd”, nie urzą-

dzamy wyścigów lub niebezpiecznych zabaw, nie przeskakujemy przez bandy okalające lodowisko,

8) nie zaśmiecamy i nie zanieczyszczamy obiektu, nie wnosimy i nie spożywamy napojów alkoholowych, nie spożywamy posiłków na płycie lodowiska,

9) nie wnosimy niebezpiecznych przedmiotów oraz środków chemicznych, które nie służą do jazdy po lodowisku. Prosimy o stosowanie się do poleceń i komunikatów obsługi. Dzięki temu bezpiecznie i mile spędzimy czas w tym miejscu.

Zachęcamy do korzystania z wypożyczalni łyżew, która czynna jest w godzinach otwarcia lodowiska. Możesz w niej wypożyczyć nie tylko łyżwy, ale także kask ochronny. O ile nie dla wszystkich osób będą dostępne łyżwy, ponieważ wypożyczalnia posiada ograniczoną ilość łyżew danego rozmiaru, to kasków na pewno nie zabraknie. **Jeżeli masz łyżwy, a nie masz kasku - przyjdź po kask.**

Jazda na lodowisku oraz wypożyczenie sprzętu jest bezpłatne.

Nowością w tym roku jest możliwość zrobienia sobie ciepłej herbaty. Urządzenie wraz z produktami i kubkami znajduje się w wypożyczalni. Na herbatę zapraszamy nie tylko osoby jeżdżące na lodowisku, ale także opiekunów i osoby towarzyszące. Herbata jest również bezpłatna.

Do zobaczenia na lodowisku!

Z życia Rady Gminy

Za nami kolejne posiedzenia Rady Gminy. Grudniowa sesja to jedna z najważniejszych w roku kalendarzowym. Na niej podejmujemy uchwałę budżetową na przyszły rok. Możemy dowiedzieć się z jej treści, co planuje gmina w zakresie inwestycji, jaki będzie przewidywany poziom dotacji i subwencji dla instytucji i podmiotów publicznych, szkół i organizacji pozarządowych, jakie są planowane dochody i wydatki gminy. W tym miejscu jest nam niezmiernie miło poinformować, że budżet roku 2024 jest największym budżetem w historii naszej gminy od początku jej istnienia. Dochody określone zostały na łączną kwotę **70 943 826,00 zł**, a wydatki **77 506 122,06 zł**. Poziom wysokości budżetu świadczy o dużym zaangażowaniu inwestycyjnym gminy. Widzimy to nie tylko po cyfrach, ale również w terenie. Obecnie trwają prace związane z zagospodarowaniem poscaleniowym na znacznym obszarze całej gminy, prowadzimy duże projekty kanalizacyjne (rozbudowa oczyszczalni w Chodaczowie, budowa nowej nitki w kierunku Opalenisk), w przebudowie jest droga powiatowa w kierunku Chałupek Dębniańskich, trwają roboty remontowo - budowlane na budynkach OSP w Grodzisku Górnym, ORW-u w Laszczynach i obiektach szkolnych. Stoimy u progu rozpoczęcia budowy nowego żłobka w Grodzisku Dolnym oraz budowy nowej hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Opaleniskach.

Rok 2024 to również wiele prac termomodernizacyjnych na wszystkich budynkach OSP. To tylko wybrane, największe cele i zadania. W trakcie roku z pewnością pojawi się jeszcze kilka innych, o których będziemy Państwa informować w gazecie.

Na pierwszej sesji w nowym roku radni zapoznali się ze sprawozdaniem z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Grodzisko Dolne za rok ubiegły. Podjęto również uchwałę w sprawie określenia zasad ponoszenia odpłatności uczestników Dziennego Domu Pomocy w Grodzisku Dolnym. Z treści uchwały wynika m.in. postanowienie, że pobyt w DDP w 2024 będzie nieodpłatny. To zapewne bardzo dobra wiadomość dla samych uczestników oraz ich rodzin.

Biuro Rady

Złóż wniosek o zwrot podatku akcyzowego

Informujemy, że od 1 lutego przyjmujemy w urzędzie gminy wnioski naszych rolników o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego w celach rolniczych. Na wnioski czekamy do 29 lutego. **W tym naborze przyjmujemy wnioski wraz z fakturami VAT stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego wystawionymi w okresie od 1 sierpnia 2023r. do 31 stycznia 2024r.**

Sposób składania wniosków jest znany wszystkim rolnikom i się nie zmienił, niemniej jednak przypominamy.

1) osobiście w urzędzie - w tym celu należy zabrać ze sobą dowód osobisty, zaświadczenie o numerze NIP, numer rachunku bankowego oraz faktury potwierdzające zakup oleju

napędowego.

2) listownie - przesyłając wypełniony wniosek pocztą wraz z załącznikami w postaci faktur zakupu oleju napędowego na adres: Urząd Gminy Grodzisko Dolne 37-306 Grodzisko Dolne 125a,

3) elektronicznie - przesyłając wypełniony wniosek wraz z fakturami zakupu oleju napędowego za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej e-PUAP Urzędu Gminy (91k9c3bgdm/skrytka).

Formularz wniosku wraz z instrukcją jego wypełnienia znajduje się na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.grodziskodolne.pl.

WAŻNE! Jeżeli rolnik ubiega się o zwrot podatku akcyzowego w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich (bydła, świń, kóz, owiec, koni) zobowiązany jest dołączyć do wniosku dokument wydany przez Kierownika Biura Powiatowego ARiMR potwierdzający liczbę zwierząt będących w jego posiadaniu.

Raport z zimowego utrzymania dróg w naszej gminie

Jesteśmy na półmetku tego sezonu zimowego. Podsumowując pierwszą część tego okresu możemy stwierdzić, że tegoroczna zima dawała momentami o sobie znać dosyć poważnie. Szczególnie pamiętamy zasy i zamiecie śnieżne jakie nawiedziły naszą gminę na początku grudnia. W ciągu kilku godzin spadło bardzo dużo śniegu, który trudno było usunąć w krótkim czasie. Do końca stycznia tego roku mieliśmy jeszcze kilka epizodów pogodowych związanych z opadami śniegu i oblodzeniami jezdnii. Służby, które realizują zadania związane z zimowym odśnieżaniem dróg i chodników momentami pracowały w ruchu ciągłym cały dzień i noc. Drogi powiatowe w tym roku utrzymuje Zakład Budo-

wy Dróg i Transportu - Babiś z Wierzawic, a drogi gminne Spółdzielnia Usług Drogowo - Rolniczych z Grodziska Dolnego.

Tylko do końca stycznia na zimowe utrzymanie dróg wydaliśmy kwotę ponad 192 000,00 zł.

Tegoroczna zima, jak widać za oknem, nie odpuszcza. Mamy nadzieję, że nie będzie jednak przebiegać tak intensywnie jak w pierwszej połowie sezonu. Mieszkańców prosimy o wyrozumiałość, służby pracują i reagują na każdy telefon. Bywa tak, że interwencja w danym miejscu jest nieco opóźniona, ale wynika to tylko i wyłącznie z tego, że maszyny odśnieżające znajdują się w innym miejscu na terenie gminy w danym momencie. Wszystkich kierow-

ców, użytkowników dróg i chodników prosimy o bezpieczną i rozważną jazdę. Nawet najlepiej odśnieżona droga i chodnik nie zastąpi zdrowego rozsądku i umiaru na drodze. Pieszycy i rowerzystów prosimy o używanie świateł, kamizelek odblaskowych i odblasków. Te elementy mogą uratować wam życie i zdrowie. Nie lekceważmy tego.

Raport z prac poscaleniowych

Za oknem zima, ale wykonawca prac poscaleniowych i jego maszyny pracują ciągle na naszych polach. Zarówno wykonawcę, jak i naszych rolników gonią terminy. Ci pierwsi mają zobowiązania wynikające z umów podpisanych ze Starostwem Powiatowym w Leżajsku na realizację prac poscaleniowych na obiektach, a rolnicy już planują pierwsze prace polowe na nowych gruntach rolnych. Czas płynie nieubłagalnie i wszyscy chcemy dobrze rozpocząć nowy rok, nowe zasiewy i nasadzenia na polach.

Na obiekcie Grodzisko Dolne (obejmującym Grodzisko Dolne i Grodzisko Nowe) wykonawca realizuje prace już od ubiegłorocznej jesieni.

Na obiekcie w Chodaczowie prace poscaleniowe w terenie rozpoczęły się już 22 stycznia. Bardzo nas to cieszy ponieważ wykonawca jeszcze miesiąc temu przewidywał rozpoczęcie prac na przełomie lutego i marca. Wiązało się to z warunkami atmosferycznymi, które zwiastowały dłu-

gą i ciężką zimę. Jak widać pogoda jeszcze nie raz nas zaskoczy i miejmy nadzieję, aby tych pozytywnych było jak najwięcej. Na razie prace w terenie trwają i oby jak najdłużej. Przypominamy, że wykonawcą zagospodarowania poscaleniowego zarówno w Grodzisku Dolnym i Chodaczowie jest firma Rutkowski & Trębacz z Leżajska.

Postępowanie przetargowe na obiektach scalieniowych w Laszczynach i Zmysłówce jeszcze nie zostało rozstrzygnięte.

GOPS rozpoczął przyjmowanie nowych wniosków o dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy to pomoc finansowa dla gospodarstw domowych, która ma na celu zniwelować ponoszone koszty zużycia energii, gazu i żywności.

Dodatek przysługuje gospodarstwu domowemu gdy:

- przeciętne miesięczne wynagrodzenie nie przekracza 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym,
- przeciętne miesięczne dochody nie

przekraczają 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzyma od 228,80 do 286 zł przy założeniu że jej dochód nie przekroczy 2100 złotych,
- gospodarstwo 2 - 3 osobowe otrzyma od 343,20 do 429 zł przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 4 - 5 osobowe otrzyma od 486,20 do 607,75 zł przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzyma od 657,80 zł do 822,25 zł przy założeniu, że dochód nie prze-

kroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę.

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że dodatek ten będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosi 20 zł.

Wniosek o wypłatę dodatku osłonowego należy składać do 30 kwietnia 2024 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym. Wnioski dostępne są w GOPS-ie oraz na stronie internetowej GOPS-u i urzędu gminy.

ZUS informuje, że od 1 lutego można składać wnioski o świadczenie 800 plus

Wnioski o świadczenie wychowawcze 800 plus na nowy okres świadczeniowy przyjmowane są wyłącznie drogą elektroniczną poprzez:

- platformę PUE ZUS
- rządowy portal Emp@tia,
- aplikację mZUS,
- bankowości elektroniczną.

Wypłata przyznanego świadczenia odbywa się wyłącznie w formie bezgotówkowej. Przelew z ZUS nastąpi na konto bankowe wskazane przez wnioskodawcę.

Pomoc i poradnictwo psychologiczne w GOPS - ie

Przypominamy, że cały czas w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym działa Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin oraz problemami i trudnościami życiowymi.

Punkt dostępny jest dla mieszkańców w każdy poniedziałek w godzinach od 15:30 do 17:30, w pok. nr 41. W razie jakichkolwiek pytań można dzwonić pod nr 17 24 29 134.

Z pomocy specjalisty może skorzystać każdy, kto zmagą się z różnymi problemami w swoim życiu.

Oferta pomocy i poradnictwa:

1. Poradnictwo psychologiczne dla

osób przeżywających kryzys związany z sytuacją życiową, doświadczających trudności przystosowawcze i problemy rozwojowe.

2. Trudności związane z odczuwaniem lęku i niepokoju.

3. Trudności w relacjach - nieumiejętność wyrażania uczuć, stawiania granic, problemy z komunikacją interpersonalną.

4. Konflikty i kryzysy w rodzinie.

5. Doświadczanie przemocy fizycznej i psychicznej.

6. Przeżywanie trudności indywidualnych: niskie poczucie wartości, niechęć do kontaktów społecznych, uzależnienia i inne.

7. Problemy związane z seksualnością, w tym porady dla rodziców.

8. Problemy związane z wysokim poziomem odczuwanego stresu.

9. Interwencja i profilaktyka w uzależnieniu alkoholowym.

10. Inne, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.

**Jeżeli masz problem, przyjdź.
Być może to na Ciebie
czekamy.
Razem spróbujemy
wyjść z trudnej dla
Ciebie sytuacji.**

Z ŻYCIA POLICJI

INFORMACJA

Posterunek Policji w Grodzisku Dolnym jest nieczynny do 1 kwietnia z powodów organizacyjnych i kadrowych. Kierownik posterunku odbywa szkolenie oficerskie, a pozostali policjanci zostali czasowo skierowani do służby w innych miejscach. Sytuacja ma charakter przejściowy. Policja zapewnia, że mimo czasowego zamknięcia posterunku nadal realizuje działania operacyjne na terenie naszej gminy. Komendant powiatowy wyznaczył czasowo do realizacji tych działań asp. Pawła Misia, który nadzoruje ob-

szar Grodziska Dolnego, Grodziska Nowego, Chodaczowa i Laszczyn, który dostępny jest pod nr tel: **572-908-577** oraz asp. szt. Grzegorza Baja, który nadzoruje obszar Grodziska Górnego, Wólki Grodziskiej, Zmysłówki, Podlesia i Opalenisk. Dostępny jest pod nr tel: **571-203-256**.

Komendant Powiatowy Policji w Leżajsku przypomina również, że zgłoszenia naruszenia prawa i podjęcia interwencji przez Policję w Leżajsku przyjmowane są pod nr tel. **47 822 2310**. Numer aktywny jest 24/h, 7 dni w tygodniu.

Działania priorytetowe na terenie naszej gminy

W dniach od 1 stycznia do 30 czerwca na terenie miejscowości Grodzisko Górne wdrożone zostało działanie priorytetowe mające na celu ograniczenie w znacznym stopniu zjawiska spożywania alkoholu w rejonie sklepu spożywczego „OD i DO” oraz byłego grzybka.

W dniach od 1 stycznia do 30 czerwca na terenie miejscowości Grodzisko Dolne prowadzone jest działanie priorytetowe mające na celu ograniczenie w znacznym stopniu zjawiska wałęsających się psów w rejonie szkoły w Grodzisku Dolnym. Psy bez należytej opieki stwarzają realne zagrożenie dla dzieci i młodzieży, które pieszo przemieszczają się do szkoły, jak również innych uczestników ruchu drogowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami „Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazowych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1000 zł albo karze nagany”.

Uwaga na oszustów w Internecie

Policja przestrzega przed oszustami, którzy na portalach społecznościowych podszywają się pod znajomych lub członków rodziny. Oszuści coraz częściej podejmują próby wyłudzenia pieniędzy poprzez przejmowanie kont np. na Facebooku. Włamując się na czyjeś konto, przestępcy mają wgląd do wszystkich danych właściciela konta. Prośby o pomoc kierują zwykle do tych osób z którymi rozmawiamy i utrzymujemy najczęściej kontakt. Jesteśmy wtedy proszeni o podanie kodu BLIK, nr konta, danych osobowych. Te informacje są potrzebne przestępcom do wybrania pieniędzy z naszego konta bankowego, wzięcia pożyczki lub kredytu na nasze nazwisko. **Takie platformy jak Facebook, WhatsApp, Messenger, Instagram itp. nie są od przesyłania naszych danych wrażliwych. Chcesz wziąć kredyt - zadzwoń do banku. Chcesz pożyczyć rodzinie pieniądze - zadzwoń lub zapytaj osobiście tę osobę.** Pamiętaj: nie klikaj w żadne linki, które ktoś ci wysłał za pośrednictwem tych platform. Jest to najczęściej złośliwe oprogramowanie, które kradnie twoje dane i pieniądze z konta.

Komenda w Leżajsku z nowym radiowozem

W styczniu do Komendy Powiatowej Policji w Leżajsku trafił nowy oznakowany radiowóz marki KIA Ceed. Zakup pojazdu został zrealizowany w ramach Programu Modernizacji Policji na lata 2022 - 2025 i został dofinansowany ze środków jednostek samorządu terytorialnego. Całkowity koszt zakupu samochodu wyniósł ponad 155 tysięcy złotych, z czego Gmina Grodzisko Dolne dołożyła z własnego budżetu kwotę 13 030, 00 zł.

Kluczyki, na ręce funkcjonariuszy Zespołu Ruchu Drogowego w obecności kadry kierowniczej leżajskiej komendy i samorządowców przekazał Starosta Leżajski. Naszą gminę reprezentował Sekretarz Gminy p. Adam Chmura.

Zdj. Komenda Powiatowa Policji w Leżajsku

ABC bezpiecznych ferii

Ferie zimowe to czas odpoczynku i dobrej zabawy. Wiele osób zabiera swoje pociechy na różne wycieczki, by z dala od domu cieszyć się z wolnego czasu. Nie wszyscy jednak wyjadą i sporo dzieci zostanie w domu, nie zawsze pod opieką osób dorosłych.

Poniżej przedstawimy kilka podstawowych zasad, którymi powinniśmy się kierować i o których powinniśmy porozmawiać z naszymi dziećmi.

Podstawową sprawą, którą należy powtarzać dzieciom zawsze, nie tylko przed feriami lub wakacjami jest prawidłowe poruszanie się po drogach publicznych, zwłaszcza po zmroku.

* rowerzyści i piesi powinni posiadać światła i elementy odblaskowe,

* wychodząc z domu ubieramy się odpowiednio do temperatury panującej na dworze,

* zjeżdżamy na sankach, nartach, jeździmy na łyżwach tylko w miejscach do tego przystosowanych. Nie bawimy się w pobliżu dróg publicznych oraz na dzikich, nienadzorowanych zbiornikach wodnych, rzekach i stawach,

* nie łapiemy się pojazdów silnikowych i nie doczepiamy sanek do samochodu, quada, roweru,

* rzucając się śniegiem nie łączmy miękkiego śniegu z kawałkami lodu czy kamieni oraz nie celujemy w twarz drugiej osoby.

* nie rzucamy śnieżkami w jadące pojazdy,

* nie strącamy zwisających sopli z dachów.

* podczas zabaw na śniegu i na lodowisku pilnujemy swoich wartościowych przedmiotów. W razie możliwości oddajemy je do depozytu lub pod opiekę zaufanej osobie.

Rodzicu - zostawiając dziecko samo w domu porozmawiaj na temat podstawowych zasad bezpieczeństwa:

• dzieci nie powinny wpuszczać do

domu obcych osób, nawet jeżeli podają się za policjanta, listonosza czy znajomych rodziców,

• wytłumacz dziecku jak bezpiecznie korzystać z kuchni,

• zostaw w widocznym miejscu nr kontaktowy do siebie lub kogoś bliskiego, oraz nr alarmowy pod który będzie mogło zadzwonić w przypadku zagrożenia lub niebezpieczeństwa.

Wysyłając dziecko na kolonie powinniśmy zapoznać się z ofertą organizatora. Sprawdzić jak wygląda rejestracja w miejscu docelowym, wyżywienie, kwalifikacje kadry czy zabezpieczenie opieki medycznej. Powinniśmy przekazać organizatorowi ważne informacje dotyczące naszej pociechy np. przyjmowane leki, alergie. Ważne jest również by dokładnie wypełnić kartę kwalifikacyjną uczestnika wypoczynku - podać dokładne dane adresowe, telefony

kontaktowe. Organizator wypoczynku musi zgłosić wyjazd do właściwego (ze względu na siedzibę organizatora) kuratorium oświaty. Z uwagi na bezpieczeństwo dzieci w zgłoszeniu ma obowiązek podać m.in. dane dotyczące miejsca wypoczynku i rodzaju zakwaterowania, liczby uczestników, zatrudnionej kadry oraz programu pracy z dziećmi. Musi również zapewnić dostęp do opieki medycznej. Rodzic, aby czuć się spokojnym o bezpieczeństwo swojego dziecka, przed wykupieniem turnusu, może sprawdzić organizatora w specjalnie utworzonej wyszukiwarce bazy wypoczynku, dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej www.wypoczynek.men.gov.pl. Znajdują się w niej wszystkie działające legalnie podmioty, które organizują obozy, kolonie, półkolonie i inne formy zorganizowanego wypoczynku.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE - WYBRANE ZAGADNIENIA

Z nowym rokiem rozpoczynamy serię artykułów i poradników, w których będziemy przedstawiać naszym mieszkańcom obowiązujące podstawowe zasady i instrukcje, jak prawidłowo odczytywać i rozumieć znaki, sygnały i wiadomości otrzymywane za pośrednictwem środków masowego przekazu, wiadomości SMS, sygnałów dźwiękowych syren alarmowych i innych.

Jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla życia ludzkiego jest atak powietrzny.

W przypadku ogłoszenia alarmu powietrznego mamy tylko 4 minuty od uruchomienia alarmu, aby znaleźć bezpieczne dla siebie schronienie.

Sposób ogłoszenia alarmu - ciągły, modulowany dźwięk syreny trwający trzy minuty

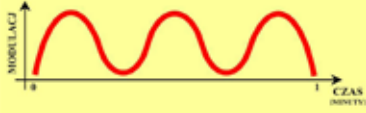
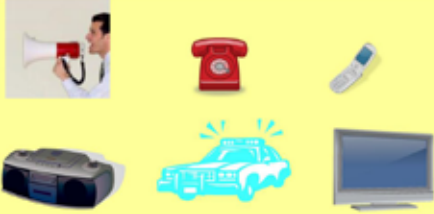
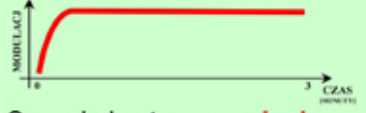
Sposób odwołania alarmu - dźwięk ciągły trwający trzy minuty

Po usłyszeniu sygnału alarmu:

- przerwij wykonywane czynności,
- włącz radio/telewizor i zastosuj się do instrukcji i wskazówek zawartych w ogłaszanych komunikatach,
- prowadząc pojazd zatrzymaj się, wysiądź z samochodu i udaj się do miejsca ukrycia (piwnica). Jeżeli znajdujesz się na otwartej przestrzeni schroń się w zagłębieniu terenu (przydrożny rów, dół itp.)
- jeżeli przebywasz w domu udaj się do piwnicy, a jeżeli dom nie posiada piwnicy niezwłocznie opuść go i udaj się do najbliższego sąsiedniego budynku, który posiada piwnicę.

RODZAJE ALARMÓW I SYGNAŁY ALARMOWE

PRZECZYTAJ I ZAPAMIĘTAJ DLA WŁASNEGO BEZPIECZEŃSTWA

Lp.	Rodzaj alarmu	Sposób ogłaszania alarmów		
		Akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu	Wizualny sygnał alarmowy
1	Ogłoszenie alarmu	 Sygnał akustyczny- modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	 Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.)dla	 Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2	Odwołanie alarmu	 Sygnał akustyczny - ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.)dla	

Są dwa podstawowe sygnały alarmowe - sygnał modulowany i sygnał ciągły. Sygnał modulowany charakteryzuje się zmianą natężenia głośności dźwięku syreny, słyszymy tzw. falowanie dźwięku. Odmianą dźwięku modulowanego jest sygnał przerywany, alarmujący o skażeniach. Sygnał ciągły to sygnał, w którym nie następuje zmiana natężenia głośności dźwięku, słyszalny jest dźwięk jednostajny, niezmieniający się przez cały czas jego trwania. Sposób ich zobrazowania przedstawia powyższa tabela.

Ogłaszaniem alarmów zajmują się rządowe, powiatowe i gminne zespoły zarządzania kryzysowego. W naszej gminie taki zespół powołany jest w ramach funkcjonowania urzędu gminy. Podlega on powiatowemu zespołowi zarządzania kryzysowego, który funkcjonuje w Starostwie Powiatowym w Leżajsku oraz wojewódzkiemu zespołowi zarządzania kryzysowego w Rzeszowie, któremu przewodniczy i nadzoruje wojewoda.

ALARMY I SPOSOBY ICH OGŁASZANIA

RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁASZANIA ALARMU		
	ZA POMOCĄ SYREN	ZA POMOCĄ ROZGŁOŚNI RADIOWYCH, TELEWIZYJNYCH INTERNETOWYCH I RADIOFONII PRZEWODOWEJ	ZA POMOCĄ DZWONÓW, GONGÓW
ALARM O KLĘSKACH ŻYWIŁOWYCH I ZAGROŻENIU DLA ŚRODOWISKA 	 DŹWIĘK CIĄGŁY TRWAJĄCY 3 MINUTY	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNA INFORMUJĄCA O ZAGROŻENIU I SPOSOBIE POSTĘPOWANIA MIESZKAŃCÓW 	 SZYBKIE UDERZENIA TRWAJĄCE 3 MINUTY
ALARM O SKAŻENIACH 	 DŹWIĘKI TRWAJĄCE 10 SEKUND POWTARZANE PRZECZ 3 MINUTY, CZAS TRWANIA PRZERWY POMIĘDZY DŹWIĘKAMI 25-30 SEKUND	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm o skażeniach (podać rodzaj skażenia dla)” 	 SZYBKIE BICIE PRZECZ 10 SEKUND Z PRZERWAMI PO 30 SEKUND W CIĄGU 3 MINUT
ALARM POWIETRZNY 	 DŹWIĘK MODULOWANY TRWAJĄCY 3 MINUTY	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm powietrzny dla” 	 SZYBKIE UDERZENIA TRWAJĄCE 3 MINUTY
UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU SKAŻENIAMI 	 BRAK	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA: „Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godziny może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) z kierunku” 	 BRAK
ODWOŁANIE ALARMU 	 DŹWIĘK CIĄGŁY TRWAJĄCY 3 MINUTY	POWTARZANA TRZYKROTNIE ZAPOWIEDŹ SŁOWNNA: „Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm”. 	 POWOLNE BICIE W CIĄGU 3 MINUT

ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY POZOSTAŁYCH ALARMACH

ALARM O KLĘSKACH ŻYWIOŁOWYCH I ZAGROŻENIU DLA ŚRODOWISKA

Sposób ogłoszenia alarmu - dźwięk ciągły syreny trwający trzy minuty

Sposób odwołania alarmu - dźwięk ciągły trwający trzy minuty

Po usłyszeniu sygnału alarmu:

- przerwij wykonywane czynności,
- włącz radio/telewizję i zastosuj się do instrukcji i wskazówek zawartych w ogłaszanych komunikatach,
- nie zbliżaj się do obszaru katastrofy, awarii lub klęski żywiołowej,
- jeżeli przebywasz na otwartej przestrzeni opuść zagrożony teren stosując się do poleceń służb i komunikatów,
- jeżeli przebywasz w pomieszczeniach pozostań na miejscu nasłuchując ciągle nadawanych komunikatów. Jeżeli z treści komunikatów wynika nakaz pozostania w budynku, pozostań w nim. Jeżeli nakaz jego opuszczenia, opuść go niezwłocznie.
- w przypadku niszczących zjawisk natury pozamykaj wszystkie okna i drzwi, a sam z domownikami udaj się do pomieszczenia, które gwarantuje schronienie (piwnica, pomieszczenie o trwałej konstrukcji).

ALARM O SKAŻENIACH

Sposób ogłoszenia alarmu - dźwięki przerywane trwające 10 sekund, powtarzane przez trzy minuty

Sposób odwołania alarmu - dźwięk ciągły trwający trzy minuty

Po usłyszeniu sygnału alarmu:

- przerwij wykonywane czynności,
- włącz radio/telewizję i zastosuj się do instrukcji i wskazówek zawartych w ogłaszanych komunikatach,
- jeżeli przebywasz w pomieszczeniach, zamknij drzwi, okna oraz otwory wentylacyjne. Przejdź do pomieszczeń środkowych, zachowaj spokój i podporządkuj się treści komunikatów,
- jeżeli przebywasz na otwartej przestrzeni:
 - nie zbliżaj się do terenu katastrofy lub skażenia,
 - jeżeli widzisz dym lub parę obserwuj kierunek, w którym się przemieszcza. Jeżeli chmura dymu lub pary przemieszcza się w twoim kierunku zmień natychmiast swoje położenie i kieruj się prostopadłe do kierunku wiatru (w prawo lub w lewo, nigdy z wiatrem lub pod wiatr).
 - jeżeli widzisz rozlaną substancję, plamę, ciecz nie wchodź do niej i nie przebywaj w zasięgu jej oddziaływania (opary).
- w przypadku niemożności opuszczenia strefy skażenia udaj się do najbliższego piętrowego budynku na najwyższą kondygnację. Pozostań tam do czasu przybycia służby ratunkowych lub odwołania alarmu.

Kiedy usłyszymy sygnał syreny alarmowej najważniejsze to nie wpadać w panikę!

Powinniśmy natychmiast włączyć radio lub telewizję, bo tam pojawiają się komunikaty o zagrożeniu oraz dalsze instrukcje, co robić. W naszej gminie działa dodatkowo gminny system powiadomień SMS, poprzez który w sytuacji zagrożenia zostaną wysłane komunikaty zgodne z treścią komunikatów radiowych i telewizyjnych. Zachęcamy mieszkańców, którzy jeszcze w tym systemie się nie znajdują, aby dołączyli do systemu. Poniżej instrukcja, jak zarejestrować się w gminnym systemie powiadomień SMS.

Wyślij bezpłatnego SMS-a na nr 799 448 100 o treści:

Mieszkańcy	Treść SMS
1. Zmysłówki	10
2. Grodziska Nowego	11
3. Chodaczowa	12
4. Laszczyn	13
5. Grodziska Dolnego	14
6. „Miasteczka”	15
7. Grodziska Górnego	16
8. Wólki Grodziskiej	17
9. Podlesia	18
10. Opalenisk	19

ZAGROŻENIA RADIACYJNE

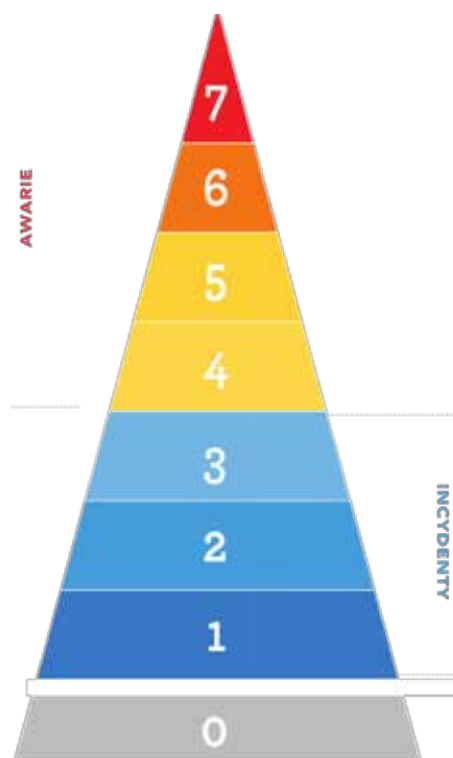
Materiały radioaktywne są niebezpieczne z powodu szkodliwego oddziaływania ich promieniowania na organizmy żywe. Promieniowania nie widzimy, nie słyszymy i nie czujemy. Jego wykrycie jest możliwe przy użyciu specjalistycznych urządzeń detekcyjnych. W przypadku występowania tego typu zagrożeń jesteśmy zdani tylko i wyłącznie na komunikaty odpowiednich służby. Monitorowaniem odpowiedniego poziomu promieniowania zajmuje się Państwowa Agencja Atomistyki. W przypadku zagrożenia radiacyjnego należy przede wszystkim zachować spokój i stosować się do komunikatów służb. W tym celu należy uważnie i stale śledzić komunikaty radiowe i telewizyjne informujące o występującym zdarzeniu i sytuacji radiacyjnej, a także o przewidywanym rozwoju sytuacji i

skutkach zdarzenia dla ludzi i środowiska.

Skażenie radiacyjne i poziom zagrożenia oraz kwalifikację zdarzenia mającego wpływ na zdrowie i życie człowieka ocenia się według 7-stopniowej skali INES, w której:

- **poziom 0** - brak skażenia,
- **poziom 1** - anomalia,
- **poziom 2** - incydent,
- **poziom 3** - poważny incydent
- **poziom 4** - awaria o lokalnych konsekwencjach,
- **poziom 5** - awaria o rozległych konsekwencjach,
- **poziom 6** - poważna awaria,
- **poziom 7** - awaria o skutkach katastrofalnych.

W zależności od stwierdzonego poziomu skażenia radiacyjnego jesteśmy informowani przez służby o sposobie działania.

W przypadku skażenia radiacyjnego lub zagrożenia takim skażeniem

może zachodzić konieczność podania ludności tabletek jodku potasu. Gmina Grodzisko Dolne jest przygotowana na taką ewentualność. Jesienią 2022 roku zostały opracowane procedury działania w tym zakresie. Wtedy pojawiło się potencjalne zagrożenie skażenia radioaktywnego terytorium naszego kraju, spowodowanego zagrożeniem uszkodzenia elektrowni jądrowej w Zaporozżu w związku z wojną w Ukrainie. W tym miejscu pragniemy jeszcze raz przypomnieć informacje gdzie, na wypadek wystąpienia zagrożenia radiacyjnego, takie tabletki będą rozdawane oraz zasady podawania tych tabletek na terenie naszej gminy.

Ważne. Osobom powyżej 60. roku życia nie podaje się tabletek. Tych osób nie wlicza się, obliczając ilość potrzebnych tabletek.

Na noworodki i niemowlęta młodsze niż 1 miesiąc i dzieci od miesiąca do 3 lat przysługuje jedna tabletką, podawana wg tabeli. Każda tabletką jodku potasu dzielona jest na

cztery części. Łatwo ją zatem podzielić i podać z godnie z ilością podaną w tabeli.

Miejsce dystrybucji tabletek	Dla mieszkańców sołectwa
1. Ośrodek Kultury w Miasteczku	1. Grodzisko Miasto
2. Szkoła Podstawowa w Opaleniskach	2. Opaleniska, Zmysłówka
3. Remiza OSP w Grodzisku Dolnym	3. Grodzisko Dolne
4. Remiza OSP w Grodzisku Górnym	4. Grodzisko Górne
5. Dom Wiejski w Grodzisku Nowym	5. Grodzisko Nowe
6. Szkoła Podstawowa w Wólce Grodziskiej	6. Wólka Grodziska
7. ŚDS w Podlesiu	7. Podlesie
8. Remiza OSP w Laszczynach	8. Laszczyny
9. Remiza OSP w Chodaczowie	9. Chodaczów

ZASADY PODAWANIA TABLETEK JODU

Grupa wiekowa	Ilość jodu stabilnego	Ilość tabletek
Noworodki i niemowlęta młodsze niż 1 miesiąc	12,5 mg jodu	1/4 tabletki
Dzieci od miesiąca do 3 lat	25 mg jodu	1/2 tabletki
Dzieci od 3 do 12 lat	50 mg jodu	1 tabletką
Dorośli i dzieci powyżej 12 lat	100 mg jodu	2 tabletki
Kobiety w ciąży i karmiące piersią (każdy wiek)	100 mg jodu	2 tabletki

Co nowego w Programie „Czyste Powietrze”?

Dzięki dofinansowaniu z Programu „Czyste Powietrze” wielu mieszkańców naszej gminy wymieniło już źródła ciepła w swoich domach oraz skorzystało z możliwości termomodernizacji budynków. Program cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Jego celem jest rozwiązanie największego problemu dotyczącego zanieczyszczenia powietrza w Polsce, czyli do poprawy jakości powietrza poprzez wymianę starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizację budynków jednorodzinnych. Te działania służą ochronie środowiska i efektywnemu zarządzaniu energią.

Z programu mogą skorzystać osoby fizyczne, których dochód roczny nie przekracza kwoty 135 000 zł, będące właścicielami/współwłaścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.

W przypadku, gdy beneficjent uzyskuje dochody z różnych źródeł, należy je zsumować, przy czym suma tych dochodów nie może przekroczyć kwoty 135 000 zł. W takim przypadku wnioskodawca kwalifikuje się do podstawowego poziomu dofinansowania (40%) i nie potrzebuje wydanego przez wójta gminy zaświadczenia o dochodach. Minusem tej ścieżki wsparcia finansowego w realizacji inwestycji jest brak możli-

wości prefinansowania, czyli wypłaty części lub całości przyznanej dotacji przez WFOŚiGW na rachunek bankowy wykonawcy. Wnioskodawca sam pokrywa koszty wymiany źródła ciepła oraz termomodernizacji budynku i otrzymuje dofinansowanie dopiero po przedstawieniu faktur. Wniosek może złożyć przed i po rozpoczęciu prac. Należy jednak pamiętać, że pierwszy poniesiony koszt nie może być wcześniej, jak 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Beneficjenci chcący skorzystać z podwyższonego (70%) oraz najwyższego (100%) poziomu dofinansowania muszą posiadać zaświadczenie o dochodach, po które należy udać się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zaświadczenie ważne jest 3 miesiące od dnia wydania. Przy podwyższonym poziomie dofinansowania przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie może przekroczyć kwoty:

- 1894 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
- 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

Natomiast przy najwyższym poziomie dofinansowania (100%) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie może przekroczyć kwoty:

- 1090 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
- 1526 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

Przy podwyższonym i najwyższym poziomie dofinansowania możliwe jest złożenie wniosku z prefinansowaniem. Należy jednak pamiętać, że przed złożeniem takiego wniosku konieczne jest wcześniejsze podpisanie umowy z wykonawcą (nie więcej niż trzy umowy). Wzory umów i innych dokumentów są dostępne na

stronie internetowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie oraz w urzędzie gminy.

Na jeden budynek/lokal mieszkalny może zostać udzielona i wypłacona dotacja na podstawie maksymalnie dwóch wniosków o dofinansowanie (z różnym zakresem przedsięwzięcia). Drugi wniosek o dofinansowanie można złożyć dopiero po zakończeniu pierwszego przedsięwzięcia i złożeniu wniosku o płatność. W przypadku zrealizowania przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją w ramach danego wniosku o dofinansowanie, złożenie kolejnego wniosku o dofinansowanie nie jest możliwe. Beneficjent zobowiązany jest udokumentować wkład własny (faktury), który można rozliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej. Należy również pamiętać, że faktury lub inne równoważne dokumenty księgowe, przedstawiane z wnioskiem o płatność muszą być wystawione imiennie na beneficjenta lub wspólnie na beneficjenta i jego małżonka. Do momentu zakończenia okresu trwałości przedsięwzięcia tj. przez 5 lat licząc od daty jego zakończenia, beneficjent zobowiązany jest do przechowywania oryginałów dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku.

WAŻNE! Od 1 kwietnia 2024 roku nastąpią zmiany w zakresie wymogów dotyczących źródeł ciepła, które mogą stanowić koszt kwalifikowany. Zmiany te mają na celu ochronę beneficjentów i pewność, że dofinansowanie będzie można uzyskać tylko na urządzenia o potwierdzonej jakości. **Dotowane będą tylko takie urządzenia (pompy ciepła, kotły na pellet, kotły zgasowujące drewno), które zostaną wpisane na „uszczelnioną” listę ZUM.**

UWAGA! Gmina nie rozpatruje wnio-

sków składanych w ramach programu „Czyste Powietrze”, jedynie bezpłatnie pomaga w ich wypełnianiu. Wnioski rozpatrywane są przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Co należy zrobić przed złożeniem wniosku?

- ustalić, jakie źródło ogrzewania znajduje się w budynku i czy podlega wymianie,
- ustalić zakres prac w budynku,
- przygotować niezbędną dokumentację:

- aktualny nr księgi wieczystej lub inne dokumenty dotyczące własności budynku (w przypadku miejscowości, które objęte były scaleniami gruntów i nie posiadają aktualnych nr ksiąg wieczystych konieczny będzie wypis z rejestru gruntów, który wydaje Starostwo Powiatowe w Leżajsku); zgoda współwłaściciela/współwłaścicieli na realizację przedsięwzięcia (jeśli dotyczy),

- zgodę współmałżonka na zaciąganie zobowiązań w ramach umowy o dofinansowanie (jeśli dotyczy),

- zaświadczenie o dochodach wydane przez wójta gminy, wystawione na wnioskodawcę (jeśli wniosek dotyczy podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania).

- w przypadku wniosku z prefinansowaniem należy posiadać podpisane umowy z wykonawcą.

Czas realizacji inwestycji w zależności od poziomu dofinansowania:

- poziom podstawowy (do 40%) – 30 miesięcy od dnia złożenia wniosku.
- poziom podwyższony (do 70%) – 30 miesięcy od dnia złożenia wniosku, 18 miesięcy od dnia złożenia wniosku w przypadku prefinansowania.
- poziom najwyższy (do 100%) – 36 miesięcy od dnia złożenia wniosku, 18 miesięcy od dnia złożenia wniosku w przypadku prefinansowania.

Mieszkańcy, którzy dokonali wymiany źródła ciepła, muszą również pamiętać o obowiązku zgłoszenia tego

faktu do CEEB (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków). Mają na to 14 dni od dnia uruchomienia nowego źródła ciepła. Deklarację można złożyć elektronicznie za pośrednictwem strony <https://ceeb.gov.pl/>. Tam należy wypełnić formularz przez profil zaufany lub e-dowód, lub pisemnie w urzędzie gminy.

Informacje jakie muszą się znaleźć w każdej deklaracji:

- dane osobowe właściciela lub zarządcy nieruchomości (imię, nazwisko, adres zamieszkania);
- adres zgłaszanego budynku;
- informacje o rodzaju, liczbie oraz przeznaczeniu posiadanych źródeł ciepła lub spalania paliw;

Na koniec kilka słów ku przestrodze.

Prosimy wnioskodawców i beneficjentów o rozagę w wyborze dostawców i firm zajmujących się sprzedażą i montażem pomp ciepła, pieców, paneli fotowoltaicznych i solarów. Niestety, zdarzają się na rynku nieuczciwi wykonawcy, którzy oferują usługi i produkty niskiej jakości oraz zawyżają ceny sprzedawanych towarów. Zdarzają się również przypadki, że wprowadzają w błąd właścicieli co do możliwości uzyskania dofinansowań. Proponują składanie fałszywych oświadczeń woli o stanie majątkowym i rodzinnym np. proponują, aby we wniosku o dofinansowanie wpisywać tylko jednego małżonka lub pomijać innych członków rodziny (dzieci, dziadków). Takie działanie jest oszustwem i może się zdarzyć, że pracownicy wojewódzkiego funduszu w wyniku kontroli wykryją to. Wtedy odpowiedzialność spadnie na właściciela, wnioskodawcę, ponieważ to on podpisuje dokumenty o przyznaniu dofinansowania. Taka nieuczciwa firma nigdy nie poniesie odpowiedzialności za to, że nakłoniła go uprzednio do takiego działania. W każdym razie dochodzenie od takiej firmy odpowiedzialności przed sądem będzie karkołomne i niezwykle

trudne. Wykrycie fałszywych oświadczeń związanych z uzyskaniem poziomem dofinansowania spowoduje zwrot całej puli przyznanych środków wraz z odsetkami. Nie dajmy się nabrać na słowne zapewnienia i czcze gadania. Szczególną uwagę zwracamy na osoby odwiedzające nas w naszych domach. Mają one często ze sobą już dokumenty, których nie czytamy i proszą o ich podpisanie. Zupełnie nieświadomi narażamy siebie na ryzyko utraty pieniędzy. Przy tej okazji podajemy swoje dane osobowe, nr PESEL i nr dowodu osobistego. To krótka droga do tego, aby ktoś na nasze dane wziął pożyczkę, zaciągnął kredyt, jednym słowem wciągnął nas w tarapaty finansowe na wiele lat.

Żyjemy w takich czasach, że mamy wszystko dostępne, również informacje o różnego rodzaju programach wsparcia. Czasy domokrażców już dawno się skończyły. Nikt, mający dobre zamiary i intencje nie chodzi dzisiaj po domach i nie namawia nikogo na okazje. Niby mamy tego świadomość, ale jak pokazuje życie ciągle nabieramy się na takie oferty. W ostatnim czasie po terenie naszej gminy chodzili akwizytorzy i namawiali mieszkańców na podpisanie korzystnych umów o dofinansowanie do zakupów instalacji OZE. Kilku z nich podpisało takie umowy.

Masz pytania na temat Programu „Czyste Powietrze” zadzwoń do urzędu gminy 17 242 82 65 wew. 222.

Magdalena Kowal

Tłusty czwartek przed nami - kilka słów o historii słodkiej tradycji

Przed nami najbardziej smakowity i słodki czwartek w roku. Tłusty Czwartek, bo o nim mowa, przypada w ostatni czwartek przed Środą Popielcową, która rozpoczyna Wielki Post w Kościele rzymskokatolickim. W tym roku Tłusty Czwartek wypada 8 lutego. Tradycja tego dnia wywodzi się ze starożytnego Rzymu, który symbolizował nadejście wiosny. Spożywano wtedy tłuste potrawy, które popijano winem, a na deser serwowano pączki z ciasta chlebowego, nadziewane boczkiem i słoniną.

W Polsce zwyczaj jedzenia pączków pojawił się ok. XVI wieku. Tłusty Czwartek stanowił początek tłustego tygodnia, w którym trzeba było się najeść i napić przed 40 – dniowym postem, który w tamtych czasach był surowo przestrzegany. Początkowo były to niezbyt foremne bułki robione z ciasta chlebowego bez drożdży, faszerowane słoniną i smażone na smalcu. Później zaczęto robić pączki lżejsze, słodsze i bardziej okrągłe. Często gospodynie ukrywały w nich migdały, których znalezienie zwiastowało szczęście. W uboższych domach, gdzie tłuszczu nie było wystarczająco dużo, pączki przyrządzano w piecu chlebowym lub smażyło na blasze i podawano je ze skwarkami. Ciekawy sposób obchodzenia Tłustego Czwartku miał miejsce w Małopolsce. Według legendy z XVII wieku ostatni czwartek karnawału nosił nazwę Combrowy. Nazwa pochodzi od nazwiska okrutnego wójta

czy też burmistrza Krakowa, który miał szczególnie dręczyć przekupki na krakowskim rynku zakazując im handlu. Po jego śmierci, przez kolejne lata handlarki urządzały tzw „babski comber” czyli wielką zabawę. Już nad ranem wybiegały na ulicę miasta, wywołując popłoch wśród mężczyzn. Na czele grupy widniał comber, czyli wielka słomiana kukła imitująca wójta. Po dotarciu na rynek, kobiety rozbiegały się, ścigając napotkanych mężczyzn. Najbogatsi z wyłapanych musieli wykupywać się z ich węzłów datkiem, najbardziej urodziwi obdarować musiały kobiety buziakami, natomiast wszyscy poniżej ich preferencji rzućni byli na ziemię i przykuwani do kawałka drewna. Po godzinach męczenia rozpoczynała się huczna zabawa z dodatkiem alkoholu i tłustego jadal.

Tradycję Tłustego Czwartku obchodzimy po dzień dzisiejszy. Ostatni czwartek karnawału to dzień, w którym należy zjeść co najmniej jednego pączka lub dwa faworki. Tego dnia półki w sklepach i cukierniach uginają się od przeróżnych słodkości i smakołyków.

Poniżej dzielimy się z państwem dwoma przepisami na pączki. Pierwszy może nie do końca klasyczny, ale bardzo smaczny z tradycyjnie różanym nadzieniem, drugi to klasyczny gatunku, pączki smażone na tłuszczu.

Smacznego!

Pączki pieczone w piekarniku

Ciasto na pieczone pączki : 400 g mąki pszennej + do podsypywania, 50 g cukru, opakowanie drożdży suszonych, ½ łyżeczki soli, 125 ml ciepłego mleka, 3 jajka, 150 g miękkiego masła. **Dodatkowo:** 300 g marmolady różanej, 1 jajko. **Lukier cytrynowy:** 130 g cukru pudru, 7 łyżek soku z cytryny,

Wykonanie:

1. Do miski przesiej mąkę, dodaj cukier, drożdże i sól, a następnie wymieszaj. Dodaj ciepłe mleko, wbij jajka i ponownie wymieszaj. Ciasto wyrób ręcznie lub przy użyciu miksera z końcówką do ciasta drożdżowego przez mniej więcej 5 minut, aż masa będzie gładka. Stopniowo dodawaj masło – cały czas wyrabiając, aż ciasto zrobi się miękkie i będzie odchodzić od dłoni. Przełóż do oprószonej mąką miski, przykryj ściereczką i odstaw do wyrośnięcia w ciepłe miejsce na godzinę.

2. Blachę wyłóż papierem do pieczenia. Wyrośnięte ciasto zagniataj przez kilka chwil na stolnicy oprószonej mąką. Rozwałkuj je na grubość około 1 cm. Za pomocą szklanki wykrawaj kółeczka, nałóż na każde po łyżeczce marmolady. Złóż na pół, skleij i uformuj kulkę. Gotowe pączki odłóż na blachę, przykryj ściereczką i odstaw do wyrośnięcia na pół godziny.

3. Piekarnik nagrzej do 180 °C. Pączki posmaruj roztrzepanym jajkiem, a następnie włóż je do gorącego piekarnika i piecz przez 15 minut. Lekko ostudź.

4. W tym czasie przygotuj lukier. Cukier puder przesiej do miseczki. Dodaj sok z cytryny i mieszaj widelcem lub trzepaczką, do uzyskania gładkiej konsystencji. Jeśli lukier jest za rzadki, możesz dodać trochę cukru pudru, jeśli za gęsty – odrobinę soku z cytryny lub wody.

5. Lekko ciepłe pączki polukruj lub posyp cukrem pudrem.

źródło: <https://wszystkiegoslodkiego.pl>

Pączki smażone na tłuszczu

Składniki:

500 g mąki, 40 g drożdży, 60 g masła, 2 całe jajka, 3 żółtka, 60 g cukru, szklanka mleka, szczypta soli, kieliszek spirytusu **Dodatkowo:** marmolada, dżem

Wykonanie:

1. Wsyp mąkę do miski i zrób w niej wgłębienie, do którego wkrusz drożdże, dodaj 2 łyżki cukru i niewielką ilość letniego mleka. Zrób rozczyń do konsystencji gęstej śmietany i pozostaw do wyrośnięcia.

2. Gdy wyrośnie dodaj jajka i żółtka oraz pozostały cukier i sól. Wyrabiaj ręką dodając do składników powoli mleko. Nie przerywając wyrabiania dodaj roztopione masło i spirytus do ciasta. Wyrabianie należy zakończyć gdy ciasto jest gładkie, lśniące i odchodzi od reki i naczynia.

3. Tak wyrobione ciasto pozostaw przykryte w ciepłym miejscu do wyrośnięcia na ok. 1 godzinę.

4. Wyrośnięte ciasto rozwałkuj na grubość ok. 0,5 cm. Foremką lub szklanką wykroj krążki i na środku każdego z nich połóż nadzienie (marmoladę, dżem). Krążek z nadzieniem przykryj drugim krążkiem i odczekaj chwilę aż oba się połączą. Tak uformowane pączki przykryj czystą ściereczką i pozostaw kilka minut do ponownego wyrośnięcia.

5. Wyrośnięte pączki wrzucaj tylko na wcześniej rozgrzany tłuszcz. Pączki należy smażyć powoli na wolnym ogniu i bez przykrycia. Cały czas kontroluj proces smażenia. Pączki wyjmuj z tłuszczu łyżką cedzakową lub drewnianą. Odlóż je na chwilę do ostudzenia, a następnie polukruj lub posyp cukrem pudrem.

KILKA SŁÓW O ZDROWIU

WYKRYCIE RAKA PIERSI WE WCZESNYM STADIUM DAJE SZANSE NA WYLECZENIE!

Bezpłatna mammografia dla kobiet w wieku 45-74 lata.

PRACOWNIA MAMMOGRAFII W SPZOZ W LEŻAJSKU POSIADA NOWY, W PEŁNI CYFROWY MAMMOGRAF. ZAPRASZAMY DO WYKONANIA BADANIA W SPOSÓB BEZPIECZNY I PROFESJONALNY. USTALENIE TERMINU BADANIA: OSOBIŚCIE (PRACOWNIA MAMMOGRAFII, II PIĘTRO BUDYNKU SZPITALA) LUB TELEFONICZNIE: 17 2404 921

Program profilaktyki raka piersi realizowany jest w ramach umowy zawartej z Narodowym Funduszem Zdrowia.

**BADAJ SIĘ, BY ŻYĆ!
Zrób mammografię.**

BEZPŁATNE BADANIE CYTOLOGICZNE MOŻE URATOWAĆ CI ŻYCIE!

Program profilaktyki raka szyjki macicy skierowany jest dla kobiet w wieku 25-64 lata.

ZAPRASZAMY DO WYKONANIA BADANIA W SPZOZ W LEŻAJSKU PRACOWNIA CYTOLOGICZNA I PIĘTRO PRZYCHODNI SPECJALISTYCZNEJ. USTALENIE TERMINU BADANIA: OSOBIŚCIE LUB TELEFONICZNIE: 17 2404 786.

**BADAJ SIĘ, BY ŻYĆ!
Zrób cytologię.**

KILKA SŁÓW O ZDROWIU

Styczeń miesiącem świadomości raka szyjki macicy

Jak pokazują dane rak szyjki macicy w Europie jest drugim najczęściej występującym nowotworem u kobiet w wieku 15 - 44 lat (pierwszy to rak piersi). Każdego dnia 10 Polek słyszy diagnozę - rak szyjki macicy - połowa z nich przegrywa walkę, ponieważ choroba została zbyt późno wykryta. Nowotwór ten rozwijając się w organizmie przez wiele lat może nie dawać żadnych objawów, dlatego bardzo ważne jest regularne wykonywanie badania cytologicznego. Cytologia pozwala wykryć zmiany wywołane przez wirusa HPV (jest on najczęstszą przyczyną rozwoju tego nowotworu) i daje szansę na wykrycie raka we wczesnym stadium, kiedy jest całkowicie wyleczalny.

Kobieta w każdym wieku, jeżeli jest ubezpieczona ma prawo do bezpłatnej cytologii raz w roku, w ramach badań w poradni ginekologicznej, która ma podpisaną umowę z NFZ.

Ponadto NFZ refunduje badanie cytologiczne dla kobiet w wieku między 25 a 59 rokiem życia raz na trzy lata w ramach programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy.

Znajdując się w tematyce chorób kobiecych przypominamy paniom o konieczności przeprowadzania badań mammograficznych. USG piersi każda kobieta po 45 roku życia powinna wykonać co najmniej raz w roku, badanie mammograficzne co dwa lata po ukończeniu 50 roku życia.

Ważne! Od 1 listopada ub.r. mammografię bezpłatnie i bez skierowania mogą wykonywać kobiety już w wieku 45 lat. Decydujemy się na badania cytologiczne i mammografię. Są one teraz dla pań łatwo dostępne. Nie trzeba już czekać na mobilne laboratorium. Wystarczy zadzwonić do Szpitala Powiatowego w Leżajsku i umówić wizytę w każdym czasie.

Mróz niebezpieczny dla serca

Na mróz szczególnie powinny uważać osoby, które mają problemy kardiologiczne. Powoduje on zwężanie naczyń krwionośnych i ogranicza dopływ tlenu do serca. Zwykle odśnieżanie nie może zakończyć się zawałem serca, ponieważ w trakcie wysiłku fizycznego serce wykonuje znacznie większą pracę, a mróz zwężając naczynia krwionośne blokuje przepływ odpowiedniej ilości krwi, która dotlenia organizm. To prowadzi do zwiększenia ciśnienia tętniczego i grozi zawałem. Warto więc dawkować pracę fizyczną na zewnątrz i robić przerwy na odpoczynek – szczególnie jeśli pojawiają się duszności czy bóle w klatce piersiowej.

Kawa - kto może pić, a kto powinien jej unikać?

Regularne picie kawy (bez dodatku cukru i mleka) może zmniejszać ryzyko zachorowania na cukrzycę, depresję lub choroby wątroby i serca. Kawa ma wiele zalet m.in. przyspiesza metabolizm, poprawia krążenie krwi, obniża stres i dodaje energii.

W niektórych jednak sytuacjach kawa nie jest zalecana. Kto powinien unikać lub ograniczyć jej picie?

- kobiety w ciąży
- osoby ze schorzeniami układu pokarmowego np. z kamicą nerkową, wrzodami żołądka, z chorobami trzustki czy dwunastnicy
- osoby z chorobą wieńcową lub nadciśnieniem

Pijmy więc kawę i cieszmy się jej smakiem i aromatem na co dzień.

Jak to jest z tą kawą?

Oleje na zdrowie

Oleje roślinne w swoim składzie posiadają bardzo cenne związki i witaminy, zwłaszcza nienasycone kwasy tłuszczowe i antyoksydanty.

Łyżka dziennie niektórych olejów pozwala uzupełnić nasze zapotrzebowanie m.in. na kwasy omega - 3 bez konieczności sięgania po suplementy.

Należy jednak pamiętać, że kwasy zawarte w olejach szybko ulegają utlenianiu i stają się szkodliwe, dlatego olej powinien znajdować się w ciemnej butelce, co chroni go przed światłem oraz być przechowywany w lodówce. Poniżej polecamy trzy oleje, które warto włączyć do swojej diety.

• **Olej lniany** - posiada najwięcej kwasów omega - 3 ze wszystkich olejów jadalnych. Ma żółty kolor, a jego zapach powinien być wolny od rybnych nut (jeżeli wyczuwamy taki zapach oznacza to, że nastąpiło utlenienie się kwasów tłuszczowych). Olej lniany warto pić przy spadku odporności, częstych infekcjach wirusowych, bólach mięśniowo - stawowych lub przy zaburzeniach nastroju. Pamiętajmy, olej lniany powoduje obniżanie się poziomu cukru we krwi oraz obniżanie ciśnienia tętniczego. Nie powinny go pić kobiety w ciąży i karmiące piersią. Może on zakłócać także wchłanianie niektórych leków. Zalecana dzienna dawka oleju to 1 - 2 gramy przez okres maksymalnie 6 miesięcy. Po tym czasie należy zrobić dłuższą przerwę. Olej można podawać również dzieciom, ale w mniejszych dawkach.

• **Olej z nasion konopi** - zawiera kwasy tłuszczowe omega - 3 i omega - 6 oraz cenne witaminy i minerały niezbędne do prawidłowego funkcjonowania naszego organizmu. Ma zielonkawy kolor i trawiasty aromat (można w nim wyczuć orzechowe nuty). Systematyczne spożywanie oleju korzystnie wpływa na skórę i włosy,

działa przeciwzapalne i antybakteryjne. Oleju jednak nie zaleca się osobom z dolegliwościami żołądkowymi i niewydolnością śledziony.

• **Olej rydzowy** - używany zamiast oleju lnianego, bogaty w witaminy z grupy A i B. Pozyskuje się go z nasion lnianki (najstarsza uprawiana roślina oleista) i posiada korzenny, orzechowy zapach. Po olej rydzowy warto sięgać przy wysokim cholesterolu, stanach zapalnych skóry i nerwobólach. Pomaga obniżyć ciśnienie krwi, a także poprawia stan skóry, włosów i paznokci. Oleje do picia należy spożywać tylko na zimno. Nie powinno się ich podgrzewać ani smażyć, ponieważ tracą wtedy swoje właściwości. Najlepiej dodawać je do sałatek lub polewać nimi dania przygotowane na ciepło np. ryby, makarony czy ziemniaki.

Co jeść, gdy chorujemy na grypę?

- **cytrusy** (mandarynki i pomarańcze) - zawierają mnóstwo witaminy C, która ma działanie antyoksydacyjne i wzmacniające odporność.
- **ryby** (łosoś, śledź, makrela) - mają dużą zawartość kwasów omega - 3, które usprawniają pracę układu odpornościowego.
- **jogurty i kefir** - stanowią doskonałe źródło wapnia i witamin oraz korzystnie wpływają na florę bakteryjną.
- **natkę pietruszki** - zawiera dużo żelaza, które pomaga hamować rozmnażanie drobnoustrojów chorobowych. Należy jeść ją na surowo np. na kanapce.
- **cebule i czosnek** - mają działanie bakteriobójcze, powstrzymują rozwój infekcji i przyspieszają zwalczanie choroby. Należy jadać je na surowo.

• **miód** - dostarcza kwasów organicznych, aminokwasów, cennych enzymów i mikroelementów, które mobilizują układ odpornościowy.

Kilka słów o potasie

Pierwiastek ten odpowiada za prawidłową pracę układu pokarmowego, nerwowego i mięśniowego, a jego niedobór zaburza funkcjonowanie ważnych narządów. Niedobór potasu powodują przede wszystkim zła dieta (zbyt dużo soli), zaburzenia odżywiania oraz niedożywienie. Warto jednak pamiętać, że z niskim poziomem potasu mogą także zmagać się osoby, które często wymiotują, mają biegunki, cierpią na choroby nerek lub nadużywają alkoholu. Objawy niedoboru potasu to głównie senność i przewlekłe zmęczenie, kurcz łydek, kołatanie serca, wzmożone pragnienie i częste oddawanie moczu. Groźniejszy dla naszego organizmu jest jednak nadmiar potasu, niż jego niedobór. U osób, które posiadają zbyt wysokie stężenie potasu we krwi, często występuje znaczne osłabienie. Może dojść również do zaburzeń świadomości i czucia, a nawet porażenia mięśni szkieletowych. Dostarczenie organizmowi zbyt dużej ilości potasu w pokarmach, które spożywamy nie jest możliwe. Możemy jednak go przedawkować, stosując w nadmiarze suplementy diety. W jakich produktach znajdziemy potas? Głównie w bananach, nasionach soi, suszonych morelach, otrębach pszennych, migdałach, pomidorach i gorzkiej czekoladzie.

Wirus RSV - groźny dla dzieci

Jest patogenem, który wywołuje zakażenia górnych dróg oddechowych. Przenosi się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt. Jeżeli się pojawi wywołuje najczęściej epidemię o zasięgu lokalnym (np. przedszkola i szkoły). Najbardziej narażone i przechodzą ciężko dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Szczególnie groźny jest dla dzieci do ukończenia 2 roku życia, u których może doprowadzić nawet do śmierci. Zakażenie wirusem RSV polega na ostrym zapaleniu oskrzelików płucnych, czyli miejsc w których następuje wymiana tlenowa pomiędzy układem oddechowym i krwionośnym. Okres wylegania wirusa wynosi od 4 do 6 dni, a stadium objawowe choroby trwa około 2 tygodni. Charakterystycznym objawem obecności wirusa jest zwiększona ilość wydzieliny śluzowej. U małych dzieci dochodzić wtedy może do bezdechów, duszności, ciężkiego zapalenia płuc, a w skrajnych przypadkach do uszkodzenia tego narządu i śmierci. Obecności wirusa towarzyszy wysoka gorączka, którą trudno zbić, często w okolicach 39 - 40 stopni. Wymaga to w wielu przypadkach leczenia ambulatoryjnego. Organizm dziecka może tracić przytomność i dostawać drgawek, konieczna może być w tym przypadku intubacja i mechaniczne wspomaganie oddechu. Wirus jest trudny do wyleczenia ponieważ nie działają na niego antybiotyki. Co ciekawe, osoby dorosłe mogą przechodzić zakażenie wirusem RSV bezobjawowo lub z lekkimi objawami, jakie daje przeziębienie. Mogą go w ten sposób nieświadomie roznosić. To powoduje trudność jego rozpoznania w pierwszej fazie choroby. Jedynym sposobem są testy na obecność tego wirusa. W wielu przychodniach dostępny jest test - combo, wykonywany bezpłatnie i refundowany z NFZ. Warto o niego zapytać u swojego lekarza rodzinnego.

Noworoczne spotkanie opłatkowe strażaków za nami

Tegorocznym organizatorem spotkania byli druhowie OSP z Chodaczowa. Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą odprawioną w intencji strażaków w Kościele parafialnym w Chodaczowie, podczas której dzieci ze szkół podstawnych z Chodaczowa i Laszczyn zaprezentowały „Jasełka”.

W spotkaniu opłatkowym uczestniczyły delegacje druhów ochotników ze wszystkich jednostek OSP z terenu gminy oraz zaproszeni goście m.in. przedstawiciele władz samorządowych na czele z Wójtem Gminy p. Jackiem Chmurą, przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku na czele z Komendantem Powiatowym PSP dh. Józefem Kludysem. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego p. Karol Ożóg, prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP p. Jerzy Paul, proboszcz parafii w Chodaczwi ks. Andrzej Żmudski oraz lokalni przedsiębiorcy.

Uczestnicy uroczystości przełamali się opłatkiem i złożyli sobie noworoczne życzenia. Wójt Gminy p. Jacek Chmura skierował do wszystkich strażaków wyrazy największego uznania za to, że każdego dnia czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców i spieszą im z pomocą.

Po części oficjalnej miał miejsce poczęstunek przygotowany przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Chodaczowie.

Spotkanie opłatkowe było okazją do rozmów, umacniania więzi społecznych oraz wymianę spostrzeżeń i doświadczeń dotyczących bieżącego funkcjonowania jednostek OSP. Uroczystość opłatkową uświetnił występ Grodzkiej Orkiestry Dętej pod batutą p. Tomasza Piątka.

Uroczystość odbyła się 13 stycznia.

Redakcja

XV Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastoralek Osób z Niepełnosprawnością

W dniu 24 stycznia w Centrum Bankietowo – Hotelowym „Perła” w Leżajsku odbył się XV Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastoralek Osób z Niepełnosprawnością, w którym udział wzięło 14 ośrodków z powiatu leżajskiego. Naszą gminę reprezentował Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy w Laszczynach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Laszczynach i Filia w Zmysłówce. Uczestnicy zaprezentowali serię wspaniałych kolęd i pastorałek m.in. „Idą, Idą Kolędnicy” oraz „Gore Gwiazda”. Występy nagrodzone zostały gromkimi brawami i symbolicznymi „szczodrokami”. Uroczysty nastrój podkreśliły stroje uczestników, przygotowane w ramach terapii zajęciowych. Po zakończeniu części artystycznej odbył się wspólny opłatek, błogosławieństwo na 2024 rok oraz posiłek z wigilijnych potraw. Całość imprezy zwieńczyły gry i zabawa karnawałowa. Kulturowanie tradycji kolędowania towarzyszy ludziom już od wielu lat. Dla

uczestników jest to również wspiane przeżycie i wydarzenie, które pamiętają przez cały rok.

Przegląd kolęd jak co roku został objęty honorowym patronatem Wójta Gminy p. Jacka Chmury.

ŚDS

ORW w Laszczynach

ŚDS w Laszczynach - Filia w Zmysłówce

Uczestnicy ŚDS na balu karnawałowym w Sarzynie

Karnawał to niezwykle miła tradycja, bardzo lubiana przez każdego, począwszy od tych najmłodszych, aż do tych w sile wieku. Jest to czas przepełniony muzyką i świetną zabawą, gdzie ważnym elementem są bale, tańce, maskarady i pochody. Dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce bal karnawałowy to również wyjątkowy czas. Jest atrakcją przez nich bardzo lubianą oraz dostarczającą im wielu pozytywnych przeżyć i radości. Tegoroczną zabawę karnawałową odbyliśmy na zaproszenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Sarzynie oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Jelnej 18 stycznia w Hotelu Resident w Sarzynie. Impreza odbywała się przy muzyce na żywo, a

czas umilał nam zespół „Revel”. Bal otworzył uroczysty polonez odtąńczony przez uczestników i pracowników, zarówno gospodarzy, jak i zaproszonych ośrodków. Uczestnicy mieli możliwość spotkania się z kolegami i koleżankami z innych ośrodków, jak również mieli dogodnie warunki aby zawrzeć nowe znajomości. W trakcie karnawałowych szaleństw był

czas na słodką przekąskę oraz gorący posiłek, jak również na pamiątkowe zdjęcia.

Zabawie towarzyszył śmiech, radość i spontaniczna aktywność, a cały bal karnawałowy przebiegał w miłej, serdecznej atmosferze i dostarczył nam wielu niezapomnianych wrażeń.

ŚDS

Wizyta przygotowawcza projektu Erasmus+ w Hiszpanii za nami

Częścią składową projektu Erasmus+ w Zespole Szkół im. prof. Franciszka Lejki w Grodzisku Górnym jest m.in. działanie pod nazwą „Długoterminowa mobilność edukacyjna uczniów”. Biorą w niej udział te osoby, które są gotowe spędzić za granicą co najmniej 1 miesiąc, aby mieszkać w rodzinie goszczącej i uczęszczać do tamtejszej szkoły. Już trzeci rok z rzędu podejmujemy takie działanie, a wiąże się ono z dużym nakładem pracy. W pierwszej kolejności trzeba odpowiednio przygotować uczniów. Wraz z rodzicami biorą oni udział w obowiązkowym szkoleniu online przygotowanym przez Narodową Agencję Programu Erasmus+. Bardzo ważne jest też przygotowanie językowe, gdyż będąc tam, uczniowie muszą polegać na swojej znajomości języka angielskiego. Następnie, nauczyciele organizujący to działanie nawiązują kontakt ze szkołą partnerską, a tamtejsi pedagodzy wyszukują odpowiednie, chętne do przyjęcia uczniów rodziny. Finalnym etapem tych działań jest wizyta przygotowawcza, na którą udają się nauczyciele szkoły wysyłającej, aby uzgodnić program edukacyjny, poznać szkołę partnerską wraz z całą społecznością, odwiedzić rodziny goszczące oraz skonsultować i przygotować wszystkie nie-

zbędne dokumenty.

Na taką właśnie wizytę udało się dwoje nauczycieli naszej szkoły: pani Joanna Solek i pan Stanisław Rydzik do szkoły CEIP RÍO VERDE AVD/JUAN CARLOS w Almunecar na południu Hiszpanii w dniach 12 - 16 grudnia ubiegłego roku. Jest to miasteczko położone nad Morzem Śródziemnym z bogatą historią i licznymi zabytkami, które warto zobaczyć. Podczas tego pobytu spotkali się z władzami szkoły, kadrą oraz uczniami. Mieli też okazję uczestniczyć w niektórych zajęciach i zostali wizytą rodzinom, u których będą przebywać nasi podopieczni. Zostali bardzo ciepło przywitani zarówno w szkole jak i w domach.

Nasi uczniowie klasy 7, Weronika Brzyska i Mikołaj Makówka - wytypowani do tego działania - już nawiązują

kontakt z rówieśnikami z tamtej szkoły. Warto dodać, że pobyt naszych uczniów w Hiszpanii jest również doskonałą okazją, aby rozpocząć lub kontynuować naukę języka hiszpańskiego, który jest również bardzo rozpowszechniany na świecie. Będziemy z niecierpliwością czekali na informacje zwrotne od naszych podopiecznych, którzy na jeden miesiąc zmienią miejsce zamieszkania i będą uczęszczali do hiszpańskiej szkoły. Podobne działanie planujemy zorganizować dla kolejnych dwóch uczniów - Fabiana Majkuta i Bartosza Majkuta z klasy 7, ale w późniejszym terminie i w inne miejsce - do Batei w Hiszpanii, szkoły, z którą już bardzo długo współpracujemy.

Zespół projektowy Erasmus+

Złóż wniosek o Stypendium Wójta - masz czas do 20 lutego

Przed nami kolejny nabór wniosków o przyznanie Stypendium Wójta Gminy Grodzisko Dolne dla uzdolnionych uczniów. Przypominamy, że warunkiem przyznania stypendium jest:

- osiągnięcie, co najmniej średniej oceny 5,0 z pierwszego półrocza nauki w szkole podstawowej,
- osiągnięcie, co najmniej średniej oceny 4,8 z pierwszego półrocza nauki w szkole ponadpodstawowej,
- zostanie laureatem olimpiady przedmiotowej lub konkursu przedmiotowego na szczeblu co najmniej wojewódzkim,
- zostanie laureatem konkursu sportowego na szczeblu co najmniej wojewódzkim,
- reprezentowanie szkoły lub gminy w konkursach, przeglądach, wystawach na szczeblu co najmniej wojewódzkim,
- posiadanie oceny z zachowania, co najmniej dobry,

Wniosek należy złożyć na sekretariacie w urzędzie gminy lub przesłać drogą elektroniczną na adres: urząd@grodziskodolne.pl w nieprzekraczalnym terminie do **20 lutego 2024 roku**.

Druki wniosków, regulamin oraz szczegółowe kryteria przyznawania stypendium znajdują się na stronie internetowej urzędu gminy w zakładce „Załatw sprawę/Stypendium”.

Jasełka w naszych szkołach to tradycja

Jasełka to wspaniałe widowisko, którego tematem jest Boże Narodzenie. Za ich twórcę uznaje się św. Franciszka z Asyżu, a pierwsze takie przedstawienie miało miejsce najprawdopodobniej w roku 1223 we włoskim Greccio. Do Polski zwyczaj ten przywędrował na przełomie XIV i XV wieku. Nazwa jasełek wywodzi się od staropolskiego słowa „jasło” co oznacza żłób, w którym leżało Dzieciątko. Początkowo w jasełkach występowały nieruchome figury, które z czasem zastąpiły marionetki, a obecnie odgrywają je prawdziwi aktorzy. Uczniowie naszych szkół sumiennie i z pełnym oddaniem przygotowali wspaniałe widowiska, które przedstawiane przed świętami Bożego Narodzenia jeszcze bardziej pozwalają poczuć i przygotować się na te wyjątkowe święta.

Kościół parafialny w Chodaczowie

ZS w Grodzisku Dolnym

SP w Wólce Grodziskiej

SP w Opaleniskach

SP w Laszczynach

ZS w Grodzisku Górnym

Odwiedziny dzieci w ŚDS

15 stycznia Środowiskowy Dom Samopomocy – Filię w Zmysłówce odwiedziły dzieciaki z Przedszkola Samorządowego w Grodzisku Górnym. W ramach projektu „Mały miś w świecie wielkiej literatury” oraz w ramach integracji i współpracy placówek najmłodszy mieli okazję dowiedzieć się, czym jest niepełnosprawność, poznać osoby przebywające w ośrodku oraz dowiedzieć się jak na co dzień funkcjonują takie osoby. Dzieci miały okazję poznać kilka słów w języku migowym, alfabet Braille’a, piktogramy którymi mogą posługiwać się osoby niemówiące. Wzięły również udział w zabawach ruchowych i sensorycznych. Z dużą uwagą wysłuchały bajki pt. „Jak pachną kolory” Rafała Wieliczko, z serii „Tuż pod moim nosem”, która opowiada o przygodach małego niewidomego Pawelka oraz jego mamy. Furorę zrobiły warsztaty plastyczne, w trakcie których dzieci wykonywały laurki na Dzień Babci i Dziadka. Na koniec przedszkolaki zostały poczęstowane pysznymi ciasteczkami i rogalikami, przygotowanymi w naszej pracowni kulinarnej. Natomiast w dniach 15 i 17 stycznia dzieci ze Szkoły Podstawowej w Laszczynach brały udział w zaję-

ciach plastycznych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Laszczynach. Pod okiem nauczycieli wykonywały decoupage na drewnianych deseczkach. Technika ta polega na wrywaniu i przyklejaniu wzorów z klejem i podmalowywaniu tła farbami akrylowymi. Podczas tych zajęć dzieci pod opieką nauczycieli i

terapeutów mogli wykazać się umiejętnością kreatywnego myślenia. Zajęcia plastyczne były świetną zabawą i integracją. Ćwiczenia i zabawy w przyjazny sposób osławiają dzieci ze środowiskiem osób niepełnosprawnych, uczą empatii, pozwalają pokonać strach i opór.

ŚDS

Projekt RaP STEAM otrzymał dotację z Unii Europejskiej

Od stycznia Zespół Szkół im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym realizuje zadania w ramach projektu „RaP STEAM – robotyka i programowanie w szkołach podstawowych z terenu województwa podkarpackiego”, którego Gmina Grodzisko Dolne jest partnerem.

Celem projektu jest podniesienie jakości i efektywności oferowanych usług edukacyjnych ukierunkowanych na rozwój u uczniów szkół podstawowych ważnych na rynku pracy kompetencji w zakresie robotyki i pro-

gramowania. Projekt realizowany będzie do 2029 roku.

W projekcie planowane jest wprowadzenie do szkół podstawowych innowacji pedagogicznych dotyczących nauczania w klasach 4 - 8 przedmiotu informatyka z wykorzystaniem elementów robotyki edukacyjnej oraz zajęć pozalekcyjnych z robotyki edukacyjnej. Do pracowni szkolnych zakupione zostanie niezbędne do realizacji zadań i celów projektu wyposażenie. Ponadto dyrektorzy i nauczyciele pozyskają wsparcie merytoryczne. W

szkołach zostaną zorganizowane zajęcia pozalekcyjne z robotyki edukacyjnej i programowania robotów dla uczniów. Projekt zakłada przygotowanie uczniów i nauczycieli do konkursów/zawodów robotycznych.

Wieczór teatralny o sile miłości

„Żył sobie Trol ... Pewnego razu wpadł w wyśmienity nastrój: udało mu się zrobić lustro, w którym to, co dobre i piękne, malało i znikało, a to, co złe i brzydkie, rośło i stawało się jeszcze brzydsze... Spadło na ziemię i rozbiło się na miliony odłamków i z tego powodu zdarzyło się jeszcze więcej nieszczęść....”. Tak zaczyna się spektakl „Królowa Śniegu”, który przenosi nas do krainy pokrytej lodem. Grupa Teatralna „Improwizacja” z Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym na deskach grodzkiego teatru w Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym udowadnia, że siła miłości może skruszyć także lód w sercu. Poznajemy różne oblicza tego uczucia: miłość siostrzaną, rodzicielską, rówieśniczą, a także miłość do muzyki. Każda miłość ma duże znaczenie w życiu młodszych i starszych. Często w sensie dosłownym i metaforycznym ratuje życie człowieka.

Pierwsza część tego wyjątkowego wieczoru to właśnie spotkanie z bohaterami baśni „Królowa Śniegu”. Maleńki odłamek lustra trafia w serce Kaja i tak zaczyna się historia walki Gerdy z Królową Śniegu i Trole o brata. Miłość pokonuje wszystkie trudności i ożywia zlodowaciałe serce chłopca. Jednak zanim Gerdzie uda się osiągnąć cel, wędruje poprzez świat pełen niebezpieczeństw. Dziewczynie pomagają poznani przyjaciele: Kruk i Wrona, Księżę i Księżniczka, Złodziejki, Kwiaty, Gołębie, Renifer, a nawet Czarownica. Tutaj trzeba już wspomnieć o moich młodych aktorach. Królowa Śniegu to niezapomniana Wiktoria Sołek, która widowiskowym tańcem przykuwa uwagę widzów. Postać zimna, ale równocześnie przepiękna. Razem z nią po złej stronie jest Trol. Świetnie z tą rolą poradziła sobie Julia Moszkowicz. Gerda to Natalia Kłosowska – ciepła, cierpliwa, ale też wytrwała

i stanowcza. Dobry Kaj, który nagle zmienia się w bezdusznego chłopca, żeby potem znów odkryć pokłady dobra w swym sercu, to Oliwier Krupa. Mamy też świetnie zagraną scenę z Złodziejkami. Lena Czerwonka i Julia Rachwał podbijają serca widzów. Są wyraziste, zabawne, groźne, ale mają dobre serce. Ich śmiech i złojeckie zachowanie zostanie na długo w głowach widzów. Dobrze odegrali swoje role Wrona – Anna Papak i Kruk – Piotr Urban. Ta para potrafi rozbawić widza. Katarzyna Baj wcieliła się w rolę babci. Pozytywne emocje płyną ze sceny za sprawą Księżniczki – Asi Kulińskiej i Krzysztofa Wnęka – Księcia. Natomiast duże zainteresowanie wzbudza z pozoru groźna, ale tak naprawdę dobra Czarownica – Katarzyna Baj. W teatrze cieni pojawia się Renifer, którego animuje i głos użycza Aleksandra Zygmunt. Występuje trochę przerażająca Kwiatarka, czyli Kamila Kielbicka. Powój zagrany również przez Olę Zygmunt i Róża – Marysia Fila. Trzeba wspomnieć jeszcze o Gołębiach – Marysi i Martynie Rafa i Lokaju – Oskarze Machu. Wszyscy aktorzy współtworzyli całość spektaklu: animowali postacie Szamanów, wprawiali materiał w ruch podczas wichury, sypani śnieżynki, ale odpowiadali też za obsługę techniczną. Przerwę pomiędzy spektaklami czas uatrakcyjnił widzom zimowy i magiczny taniec śnieżynek do piosenki „Wiatr, śnieg, zima, zima...” w wykonaniu uczennic z klasy 2 i 3

przygotowanych przez panią Izabelę Grzywnę i Wiktorię Sołek – uczennicę z kl. 8 a.

Drugi z zaprezentowanych spektakli dotyka innego wymiaru miłości. Drama „Sen o Wiktorii” to opowieść ukazująca problem papierosów i substancji psychoaktywnych wśród młodych ludzi. Sztuka skupia się jednak na pokazaniu dużego znaczenia miłości rodzicielskiej i rówieśniczej, a także miłości do muzyki. W spektaklu występuje 6 uczniów: Wiktoria Sołek, Wiktoria Czapla, Maciej Zalepa, Oliwier Krupa, Piotr Urban i Katarzyna Baj. Nie tylko odgrywają swoje role na scenie, ale też tańczą, śpiewają i grają na gitarze.

Obie opowieści niosą za sobą ponadczasowe przesłanie, że warto walczyć o ukochaną osobę bez względu na przeciwności losu. Warto poświęcić się dla niej i „biec na skraj świata” często ratując ją od wielu niebezpieczeństw. To jest właśnie siła miłości. Na koniec pragnę złożyć wyrazy podziękowania dla pani Lidii Pikuły za elementy scenografii, pani Izabeli Grzywnie za współpracę przy spektaklu „Sen o Wiktorii”, a także pani Katarzynie Mach - Wawraszek, dyrektor Ośrodka Kultury, za umożliwienie zaprezentowania się młodzieży i pomoc techniczną. Szczególne podziękowania dla publiczności, która licznie przybyła na spektakle. Dzięki Wam praca młodzieży ma sens.

Monika Fila

Nasze zespoły na Przeglądzie Widowisk Kolędniczych w Kolbuszowej

W sobotę, 6 stycznia w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej odbył się Przegląd Widowisk Kolędniczych. W tradycji kolędowanie polegało na wymianie darów. Kolędnicy składali gospodarzom i ich rodzinom życzenia, które miały przynieść szczęście i urodzaj. Od gospodarzy zaś dostawali świąteczne smakołyki lub drobne pieniądze.

W Przeglądzie udział wzięło dziewięć zespołów z województwa podkarpackiego, lubelskiego i małopolskiego. Wśród występujących mogliśmy obejrzeć również nasze zespoły. Zespół Regionalny „Grodziszczoki” przedstawił „Kolędę z kozą”, a Zespół Śpiewaczo - Obrzędowy „Leszczynka” zaprezentował widowisko „Święty Szczepan”. Oba zespoły otrzymały wyróżnienia. Gratulujemy.

Ośrodek Kultury

Hej kolęda, kolęda

Pomimo, iż Boże Narodzenie jest już za nami, to wspólne śpiewanie kolęd trwa nadal przypominając o niezwykłej atmosferze tych szczególnych świąt. Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym od wielu lat pielęgnuje polskie tradycje organizując rokrocznie wieczór artystyczny pn. „Hej kolęda, kolęda”. W czwartek, 11 stycznia do wspólnego kolędowania zaproszone zostały wszystkie zespoły śpiewacze i obrzędowe działające pod patronatem naszej placówki oraz wokaliści z kółka wokalnego prowadzonego przez p. Wojciecha Wołowca.

Jako pierwsza na scenie pojawiła się najmłodsza grupa wokalna w składzie: Karolina Pelc, Gosia Zalepa, Zuzia Wojnarska, Martynka Skowronek i Hania Kulpa. Po niej wystąpili: Marysia Fila, Julka Maj, Luiza Brzyska i Ala Jonik. Kolejne wejście należało do duetu Ola Zalepa i Rozalka Sołek, a prezentacje wokalistów zakończył występ Macieja Zalepy, który nie tylko śpiewał, ale również pięknie grał na gitarze.

Potem przyszła kolej na nasze zespoły. Jako pierwsze pojawiły się „Grodziszczoki” ze swadą odtwarzając widowisko obrzędowe „Kolęda z kozą”, po czym do prezentacji kolęd przystąpił Zespół Śpiewaczy „Wiola” z Chodaczowa. Puentą wieczoru był występ zespołu „Leszczynka”, który wystąpił z widowiskiem obrzędowym „Święty Szczepan”. W obu widowiskach odtworzone zostały realia dawnej grodziskiej rzeczywistości, a oprócz kolędników, nie zabrakło muzyki i tańców. Wieczór zakończył się wspólnym kolędowaniem zarówno występujących zespołów, jak i zgromadzonej publiczności.

Ośrodek Kultury

Gmina w świątecznej szacie

Mimo, że powoli przygotowujemy się do przeżywania okresu Wielkiego Postu i nadejścia Świąt Wielkanocnych, chcielibyśmy podzielić się z czytelnikami obrazami niezwyklej iluminacji, jakie przygotowały panie z Ośrodka Kultury oraz nasi strażacy.

Każdego roku, w okresie świąt Bożego Narodzenia nasza gmina przystrojona jest światłami, choinkami i szopkami. W tym roku przy remizie OSP w Laszczynach pojawił się nawet kolorowy wóz strażacki. Dekoracje te cieszą nasze oczy i sprawiają radość wszystkim mieszkańcom. Jest to wspaniała tradycja, kontynuowana już od wielu lat. To prawdziwa frajda szczególnie dla naszych najmłodszych mieszkańców.

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w dekorowanie naszych dróg i miejsc. Jesteśmy wam wdzięczni za waszą pracę, poświęcenie i czas spędzony na mrozie.

Redakcja

Choinka obok przystanku w Grodzisku Dolnym

Choinka i wóz strażacki przy Remizie OSP w Laszczynach

Choinka przy Remizie OSP w Grodzisku Nowym

Choinka na Rondzie w Laszczynach

Szopka w Parku w Miasteczku

Domek Mikołaja w Parku w Miasteczku

Choinka na Rondzie w Grodzisku Górnym

Bombka przy Remizie OSP w Grodzisku Górnym

Choinka przy remizie OSP w Grodzisku Dolnym - Miasto

Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka

... Pewnego dnia przyjechałem do Odczelenia po żywność z odległego o 20 km chutoru, zwanego Czarna Góra. Po załadowaniu żywności na sanie ruszyłem w drogę powrotną. Miejscowi znawcy wybrzków natury przestrzegali mnie, żeby pozostał w obozie, bo po niskich lotach ptaków stepowych przepowiadali, że wkrótce może podnieść się „purga”. Wiedząc, że takie „purgi” trwają nieraz kilka dni, a tam, w brygadzie nie mają już chleba, zdecydowałem się jechać, licząc na dobrze utartą drogę i doświadczone woły. Owinąłem się w kozuch, poprawiłem jarzma na wołach, nakryłem żywność workami i ruszyłem w drogę. Ujechałem może około 8 kilometrów, gdy zaczęła się podnosić zamieć śnieżna. Wiatr wzmaczał się coraz bardziej i już wkrótce nie widziałem nie tylko otaczających gór, ale również i wołów ciągnących sanie. Czułem, że woły trzymają się twardej nawierzchni drogi. Silna wichura podnosiła suchy śnieg z ziemi i pchała go naprzód, tworząc wokół zaprzęgu fantastyczne wiry.

Nauczony doświadczeniem innych, popuściłem wodze, dając zupełną swobodę wołom, które zazwyczaj mocno trzymają się twardej nawierzchni utartego śniegu. Kiedy wyjechałem z jaru, śnieg zaczął ciąć prosto w oczy, czego woły bardzo nie lubią i w takim przypadku zazwyczaj zbaczają z drogi, żeby mieć wiatr z boku lub z tyłu. Po chwili zauważyłem, że śnieg zaciąga z boku. Był to znak, że woły zboczyły z drogi. Potwierdziły to zasy śnieżne, w które woły wpadały coraz częściej. Dreszcz przeszedł po mnie. Pomyślałem sobie, że jadę niezawodnie w objęcia śmierci (...). Biała śmierci, jak zwykle nazywano takie zamiecie śnieżne, zaczęła powoli robić się szara. Był to znak, że robi się noc. Na wspomnienie nocy, w tym bezludnym stepie, pomyślałem, że to pewna śmierć. Nowa fala dreszczy przeszła przez moje ciało. Za-

cząłem myśleć o tym, jak taka biała śmierć atakuje i jak odpierać jej ataki. Sięgnąłem ręką poza siebie. Pod palcami poczułem zamrożony na kość chleb. Mróz wzmacniał się coraz bardziej. A więc to tak! Najpierw taka biała śmierć zmroziła chleb i rybę, żebym nie miał co jeść, a później gdy będę już głodny i słaby, łatwiej jej będzie zamrozić mnie w tym bezludnym, śnieżnym stepie. Takie bezwolne myśli snuły się po mojej głowie. Czułem się bezradny wobec potęgi natury. Poruszyłem ramionami, jakby chcąc się przekonać, że nie są już odmrożone. Wnet ogarnęła mnie senność. Zdarłem z głowy czapkę, zamieć uderzyła mnie w oczy, broniłem się, jak mogłem przed snem. Przez chwilę stałem na saniach z odkrytą głową, aż silny wiatr posadził mnie na siedzenie. Opanowało mnie jakieś zniechęcenie. Nie chciało mi się nie tylko poruszać i walczyć z sennością, ale nawet myśleć nad swoim losem. Bo i cóż ty wymyślić przeciwko takiemu żywiołowi w bezludnym stepie. Woły nadal ciągnęły powoli sanie i zmagaly się z zaspami śnieżnymi. Wokół panowała już ciemność, a wicher jakoś niesamowicie wył, jakby grał marsza żałobnego dla idącej ku mnie śmierci. Wtem woły zatrzymały się. Pomyślałem, że to już koniec. Również ja na pewno ogarnęła niechęć do dalszej walki z rozszalałym żywiołem i z zaspami śnieżnymi, ich zwierzęca wola nie była już w stanie walczyć o życie. W tym momencie do moich uszu dobiegł szelest siana. Nastawiłem uszu i wytrzymałem słuch. Tak! Woły jadły siano. Podniosłem się, otrzepałem śnieg z kozucha, podszedłem do wołów i o dziwo! Woły stały przed stogiem siana. One to latem zwoziły siano do tego stogu i dzięki zwierzęcemu instynktowi zwiększyły się moje i ich szanse na uratowanie. Nie namyślając się wiele, zrzuciłem z siebie kozuch i przystąpiłem do robienia jamy w stogu siana.

Ręce krwawiły mi od szarpania twardego, sprasowanego siana. Nie zrażałem się jednak tym i zawzięcie szarpałem garściami siano. Jama robiła się coraz głębsza i szersza. Po wielkim wysiłku mogłem już swobodnie wleźć do jamy i usiąść sobie wygodnie. Objechałem wołami stóg siana i postawiłem je w zaciszu. Zdjąłem z ich szyi jarzmo, przywiązałem do sań i położyłem obok nich wiązkę siana. Kiedy już trochę odpocząłem, zabrałem się znów do pogłębiania jamy. Upewniwszy się, że jama jest wystarczająco głęboka i wygodna do leżenia, wciągnąłem do niej z sobą bochenek chleba i rybę. Wejście do jamy zatkałem siemem. Owinąłem się w kozuch wraz ze zmrożonym chlebem i rybą, ażeby odtajały od ciepła ciała. Wkrótce ogarnęła mnie błoga senność. Usypiałem spokojnie, wiedząc, że w tak głębokiej jamie, okryty kozuchem nie zamrozę. Nie wiem jak długo spałem, dzień czy dwa, ale po pełnym odtajaniu ryby i chleba, można było sądzić, że spałem dość długo. Wychyliłem głowę z jamy. Zamieć śnieżna szalała dalej. Woły, zasypane śniegiem stały spokojnie i żuły siano. Zjadłem kawałek chleba z surową rybą i znów wsunąłem się głębiej do jamy. Kiedy powtórnie wyrzuciłem na świat, była ciemna noc. Zamieć śnieżna, pchana jeszcze potężniejszym wichrem, nie była dla mnie już groźna. Czułem się teraz bezpieczny i ze spokojem czekałem na poprawę pogody. Nareszcie pokazało się słońce i posrebrzyło biały śnieg leżący na bezkresnym stepie. Wychodząc z ciemnej nory nie mogłem patrzeć na świat. (...) Zaprząłem woły do sań i skierowałem się w stronę zachodu, w kierunku drogi do chutoru.

Po pasmach górskich, zorientowałem się, że jestem gdzieś w połowie drogi między obozem a chutorem. Po upływie godziny jechałem już znana mi drogą wiodącą do naszego chuto-

ru. Byłem szczęśliwy, że udało mi się uniknąć białej śmierci. Na drodze zauważyłem świeże ślady sań i kopyt końskich. Takim zaprzęgiem konnym jeździło w tych stronach tylko „naczalstwo” i „ochrona”. Istotnie, od strony chutoru zbliżał się do mnie zaprzęg w parę koni. To komendant obozu, strażnik i sanitariusz. Ich pierwsze słowa: - Żywy? – Tak. – Nieodmrożony? – Nie! Opowiedziałem im o swoich przeżyciach i przygodach, jak uratowałem się wraz z wołami. Kiwali głowami z respektem i patrzyli na mnie. Strażnik odebrał ode mnie woły, aby zawieźć żywność brygadzie, ja natomiast przesiadłem się na sanie komendanta i pojechałem do obozu. Tu wszyscy oglądali mnie, jakbym wrócił z zaświatów, podziwiając, że miałem takie szczęście, bo to przecież upłynęło pięć dni od czasu mojego wyjazdu z żywnością. Po dwudniowym odpoczynku wróciłem do swojej brygady, do owiec. Czułem się tu dobrze, swoje obowiązki znałem i wykonywałem solidnie, „czabany” doili owce, a więc mleka i sera nie brakowało. Przekraczaliśmy plan w przyroście owiec i w zdawaniu wełny. Wskaźnik „martwo urodzonych” był bardzo niski. Dzięki tym osiągnięciom zwolniono mnie z obowiązku dowożenia żywności dla brygady. Przydzielono mi jeszcze dwa chutory, w których miałem prowadzić ewidencję i dozór owiec. Ponieważ chutory były dość odległe od siebie dostałem do swojej dyspozycji konia i stare siodło. Koń był chudy i zaniedbany. Na każdym chutorze był owies przeznaczony do dokarmiania baranów i osieroconych jagniąt. Gościnni brygadierzy nie żalowali owsa mojemu koniowi, toteż na wiosnę był on w najlepszej kondycji ze wszystkich koni znajdujących się w obozie. Jeżdżąc czasami do obozu z raportami, natknąłem się na głównego zootechnika, kobietę. Podjechała do mnie wózkiem na dwóch kołach z dwoma dyszelkami. Chomąto na jej koniu zro-

bione było na wzór krakowski, zdobne w mosiężne kółka. – Z jakiego wy chutoru – zapytała. – Z Kunartube – odpowiedziałem. – Ładnego konia macie, może zamienilibyśmy się? Widząc na mojej twarzy niechęć do takiej zamiany, nie nastawała więcej i zaczęła rozmawiać na temat hodowli owiec. Kiedy tak staliśmy i rozmawiali, zbliżył się do nas oficer NKWD. Dowiedziawszy się, że to mój koń, szybko oddalił się i za chwilę przyprowadził chudą szkapę, z obtartą sierścią na bokach. Szkapę ta ledwo wlokła nogami. – Masz, to będzie twój koń, a tego ja zabieram – zawyrokował oficer. – Jak tak obywatelu lejtnancie można postępować. Ja tak pielęgnowałem tego konia, jak dziecko, po to żebyście mi go zabrali! Chyba pamiętacie, jaki on był, zanim dostał się w moje ręce. – Tak, pamiętam, ale ten, którego wam daję, też będzie taki. To młoda szkapę, tylko te lenciaje zabie-dziły ją. Powiedziałem z przekąsem – i znowu jak się poprawi, to zabierzcie mi ją – prawda? – Nie! Tego wam już nie zabierzemy. Ironicznym uśmiechem dałem mu do zrozumienia, że nawet najbardziej naiwni nie powinni wierzyć oficerowi NKWD. (...)

W Kazyłaskim Oddzieleniu magazynierem był młody Żyd, rodem z Hrubieszowa, nazwiskiem Jankiel Rubinstein, znany tu pod przyjętym imieniem Jan. Był on także dyspozytorem żywności. Jego stosunek do mnie był bardzo przyjazny i życzliwy. Będąc z nim sam na sam, słuchałem – oczywiście po polsku jego opowieści o ulubionym Hrubieszowie. Tam się urodził, chodził do szkoły i miał licznych kolegów z grona młodzieży żydowskiej. Opowiedziałem Janowi, że rozmawiałem z zootechniczką, a także o tym, że widziałem na jej koniu chomąto zrobione na wzór krakowski. – Nic w tym dziwnego, ona jest Polką, naturalnie nie więźniarką, a wolną. Nawet jest partyjna, bo inaczej nie zajmowałaby takiego stanowiska wśród więź-

niów. To jest mądra kobieta, ukończyła wyższą szkołę weterynaryjną. Umie prowadzić hodowlę owiec. To jej zasługa, że w rejonie hodowla jest na wysokim poziomie. Z jej zdaniem naczalstwo bardzo się liczy – informował mnie Jan.

Jesienią 1948 roku, kiedy byłem na sianokosach, zjawił się u nas w brygadzie Kirgiz, przewodniczący kołchozu koczowniczego, prosząc o wypożyczenie kosiarki do koszenia pszenicy. Tłumaczył nam, że kosiarkami, które ma do swojej dyspozycji, nie jest w stanie wykosić wszystkiej przeczni-cy przed zimą. Za pożyczanie kosiarki zobowiązał się dać 200 kg pszenicy. Pomyślałem, że to dobra transakcja. Na pewno komendant obozu zgodzi się, jeśli podzielimy się otrzymaną pszenicą. (...) Za dwa dni znów pojawił się w brygadzie przewodniczący kołchozu. Tym razem wyraziłem zgodę na wypożyczenie kosiarki na jeden miesiąc. Po upływie tego terminu Kirgiz ma nam przywieść kosiarkę wraz z pszenicą. (...) Upłynął miesiąc, Kirgiz nie zjawił się, a tu kosiarki trzeba było już odwozić do warsztatu remontowego. Komendant zdenerwowany, dał mi rozkaz, żebym w ciągu trzech dni wszystkie kosiarki odwiózł do remontu i konserwacji.

Wybrałem się więc na swojej szkapie w drogę na poszukiwanie koczowniczego kołchozu. Jadąc, trzymałem się głównej drogi, przy której łatwiej można kogoś spotkać i zasięgnąć informacji. Napotkałem małego chłopca - Kirgizę, jadącego na młodym i chudym wole. Od pozdrowienia „salam”, obowiązującego przy każdym spotkaniu się mahometan, zacząłem z chłopcem zdawkową rozmowę. Język rosyjski znał dość dobrze, a do tego, jak się okazało był też gadatliwy, co u Kirgizów należy do rzadkości. Wnet dowiedziałem się, że jeździ z pocztą do tego kołchozu, do którego ja jadę. *cdn...*

„Wspomnienia Sybiraka” Józef Sigda

Schorzenie: Mózgowe Porażenie Dziecięce

Szanowni Państwo

Bardzo prosimy o pomoc naszemu synowi, poprzez przekazanie 1% swojego podatku za 2023 rok.

Paweł urodził się jako wcześniak w 7. miesiącu ciąży i już od pierwszych dni życia, przeżył wiele chorób, m. in. niewydolność oddechową, krwawienie śródczaszkowe, leukomalacja okołokomorowa. Niestety, konsekwencją tych zaburzeń jest mózgowe porażenie dziecięce. W celu częściowego uwolnienia od spastyczności, przeszedł operację podcięcia ścięgien na dwóch poziomach oraz wielokrotnie miał podawaną toksynę botulinową. Od pierwszego roku życia jest rehabilitowany.

W imieniu własnym oraz naszego 17 - letniego Pawła bardzo prosimy o okazanie zrozumienia i pomoc. Dzięki Państwa wsparciu, Paweł będzie korzystać z kompleksowej i ciągłej rehabilitacji, która wspiera jego rozwój, zapobiega bólowi oraz przykurczom. Jesteśmy onieśmieleni, aby prosić Państwa o pomoc, ale rzeczywiście taka pomoc jest potrzebna. Jako rodzice chcemy dać naszemu dziecku szansę na poprawę ogólnego stanu zdrowia, jednak sami nie jesteśmy w stanie sprostać kosztom wszystkich potrzeb związanych z leczeniem i rehabilitacją.

W rozliczeniu PIT w rubryce „Numer KRS” wpisz:

0000037904

W rubryce „Informacje uzupełniające
– cel szczegółowy 1,5%” podaj:

6109 Burda Paweł

Prosimy o zaznaczenie w zeznaniu podatkowym pola „Wyrażam zgodę”

Przez cały rok można przekazywać darowizny na rzecz naszego dziecka:

Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”

Numer konta bankowego: 42 2490 0005 0000 4600 7549 3994

Tytułem: 6109 Burda Paweł darowizna na pomoc i ochronę zdrowia

**1,5% Twojego podatku pozwoli sfinansować leczenie
i rehabilitację naszego dziecka.**

**Będziemy wdzięczni za każdą pomoc. Nawet małe 1,5% to dla
nas wielka radość.**

Ministerstwo
Sprawiedliwości

NIEODPŁATNA

POMOC PRAWNA

PORADY OBYWATELSKIE

MEDIACJA

Znalazłeś się w trudnej sytuacji życiowej? Jesteś zadłużony? A może masz inne problemy prawne i nie wiesz jak je rozwiązać? Skorzystaj z systemu nieodpłatnej pomocy prawnej!

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ?

Każda osoba fizyczna, która wypełni oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku

GDZIE I KIEDY?

Nieodpłatna pomoc prawna i mediacja

Starostwo Powiatowe w Leżajsku (budynek B- ul. Skłodowskiej 8)

Poniedziałek-piątek godz. 08:00-12:00

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym

Wtorki w godzinach godz. 08:00-12:00

Urząd Gminy w Kuryłowce

Środy godz. 08:00 - 12:00

Urząd Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

Poniedziałki godz. 11:00-15:00,

Czwartki godz. 11:30-15:30

Piątki godz. 08:00-12:00

Rejestracja

Aby uzyskać pomoc w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej należy dokonać wcześniejszej rejestracji w dniach Pon-Pt. w godz. 7.30.15.30

 882-015-438

 npp@starostwo.lezajsk.pl

Istnieje również możliwość samodzielnej rezerwacji wizyty na stronie

 zapisy-np.ms.gov.pl

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja

Starostwo Powiatowe w Leżajsku (budynek B- ul. Skłodowskiej 8)

Poniedziałek- piątek godz. 12:00-16:00

DYŻURY SPECJALISTYCZNE

Z zakresu prawa rodzinnego i prawa cywilnego.

Starostwo Powiatowe w Leżajsku (budynek B- ul. Skłodowskiej 8)

Poniedziałek godz. 08:00-12:00.

Wtorek godz. 12:00-16:00.

Więcej informacji o punktach na stronie: www.starostwo.lezajsk.pl

**Zadanie finansowane ze środków pochodzących z budżetu Państwa,
przekazanych Powiatowi Leżajskiemu w ramach dotacji celowej**

 GRODZISKO DOLNE 287A
37-306 GRODZISKO DOLNE

 REJESTRACJA:
+ 48 514 897 850

- OSTEOPATIA
- FIZJOTERAPIA
STOMATOLOGICZNA
- FIZJOTERAPIA
UROGINEKOLOGICZNA
- FIZJOTERAPIA
ORTOPEDYCZA
- TERAPIA WAD POSTAWY
- MASAŻ
RELAKSACYJNY

*Katarzyna
Fachmanowicz*

WINNICA ZAGRODY

Wólka Grodziska 174
37-306 Wólka Grodziska

Produkt można kupić na miejscu.
Przed przyjazdem proszę zadzwonić.

tel. 17 243 69 72 / 513 102 929